HET NATIONALE BALLET

THE SLEEPING BEAUTY

NATIONALE OPERA & BALLET

THE SLEEPING BEAUTY

OOGVERBLINDEND SPEKTAKEL

In 1981 maakte choreograaf Sir Peter Wright speciaal voor Het Nationale Ballet een bewerking van een van de beroemdste balletten van meesterchoreograaf Marius Petipa: *The Sleeping Beauty*. Het was destijds de duurste theaterproductie die ooit in Nederland was gemaakt, maar het ballet heeft zijn waarde sindsdien meer dan bewezen: *The Sleeping Beauty* is de afgelopen veertig jaar uitgegroeid tot hét kroonjuweel van Het Nationale Ballet.

Ik ben dan ook erg blij dat we de Schone Slaapster dit seizoen opnieuw wakker mogen ‘kussen’. Temeer omdat het ballet ook voor mij persoonlijk veel betekent. Ten tijde van de première in 1981 was ik net als danser in dienst gekomen van Het Nationale Ballet en *The Sleeping Beauty* was de eerste voorstelling die ik hier danste. Dat de productie nog altijd zo’n belangrijk onderdeel van het repertoire vormt, vind ik heel bijzonder.

Daarnaast is het prachtig om te zien hoe *The Sleeping Beauty* telkens weer door een nieuwe generatie dansers wordt uitgevoerd. Ook dit seizoen debuteren verscheidene talenten in belangrijke rollen in het ballet. Een mooie kans, maar ook een behoorlijke opgave: *The Sleeping Beauty* vereist klassieke techniek van het hoogste niveau. Het ballet is voor zowel de vertolkster van de hoofdrol, prinses Aurora, als voor het gezelschap als geheel een enorme uitdaging en een kans om hun kwaliteiten te demonstreren.

Sir Peter Wrights productie van *The Sleeping Beauty* is nog altijd een oogverblindend spektakel en, in mijn ogen, de mooiste versie die er van het ballet bestaat. Ik kijk er enorm naar uit deze feestelijke productie dit seizoen weer met u te mogen delen en wens u een heel fijne voorstelling toe.

Ted Brandsen
Directeur Het Nationale Ballet

Anna Ol, Artur Shesterikov - *The Sleeping Beauty* (2017)

A DAZZLING SPECTACLE

In 1981, Sir Peter Wright created a new version of one of the most famous ballets by master choreographer Marius Petipa, *The Sleeping Beauty*, especially for Dutch National Ballet. At the time, it was the most expensive theatre production ever made in the Netherlands, but it has more than proved its worth since then. Over the past forty years, *The Sleeping Beauty* has become the absolute crown jewel in Dutch National Ballet's repertoire.

So I'm very happy that we can once again 'kiss' the Sleeping Beauty awake this season. Even more so because the ballet also has great personal significance for me. At the time of the premiere in 1981, I'd just joined Dutch National Ballet as a dancer, and my first performance with the company was in *The Sleeping Beauty*. I think it's really special that the production still forms such an important part of our repertoire today.

And it's wonderful to keep seeing *The Sleeping Beauty* performed by new generations of dancers. This season, too, several talented dancers are making their debut in the main roles. Besides being a fantastic opportunity, it also makes great demands on them, as *The Sleeping Beauty* requires the highest standard of classical ballet technique. For the ballerina dancing the main role of Princess Aurora and for the company as a whole, the ballet is an enormous challenge, as well as an opportunity to show off their prowess.

Sir Peter Wright's production of *The Sleeping Beauty* is still a dazzling spectacle and, in my view, the most beautiful version of the ballet in existence. I'm really looking forward to sharing this festive production with you this season, and I hope you enjoy the performance.

Ted Brandsen
Director Dutch National Ballet

Anna Tsygankova - *The Sleeping Beauty* (2010)

INHOUD / CONTENT

12 *The Sleeping Beauty* – Korte inhoud / Synopsis
16 ***'Erg aardig', aldus tsaar Alexander III /***
'Very nice', according to Tsar Alexander III
Geschiedenis van *The Sleeping Beauty* /
History of *The Sleeping Beauty*
25 ***'Een ballet dat in je bloed moet zitten' /***
'A ballet that should be in your blood'
Sir Peter Wright over 'zijn' *Sleeping Beauty* /
Sir Peter Wright about 'his' *Sleeping Beauty*
35 **'Voor deze rol kun je niet nukkig of oud genoeg zijn!' /**
'For this role, you can't be grumpy or old enough!'
In gesprek met vier karakterdansers uit *The Sleeping Beauty* /
Talking to four character dancers from The Sleeping Beauty
43 **'Voor *Beauty* was ik écht nerveus' /**
'I was really nervous for *Beauty*'
Alexandra Radius over *The Sleeping Beauty*
Alexandra Radius about *The Sleeping Beauty*
48 **Biografieën / Biographies**
68 **Het Nationale Ballet / Dutch National Ballet, Ted Brandsen**
70 **Het Balletorkest / Dutch Ballet Orchestra, Matthew Rowe**
74 **Tableau Het Nationale Ballet / Tableau Dutch National Ballet**
80 **Directie en artistieke staf Het Nationale Ballet /**
Management and artistic staff Dutch National Ballet
84 **Colofon / Colophon**

THE SLEEPING BEAUTY

Choreografie / Choreography
Marius Petipa
Muziek / Music
Pjotr Iljitsj Tsjaikovski –
The Sleeping Beauty (1890)
Productie, regie en additionele choreografie / Production, direction and additional choreography
Sir Peter Wright
Decor- en kostuumontwerp / Set and costume design
Philip Prowse
Lichtontwerp / Lighting design
Jan Hofstra
Repetitiesupervisor / Rehearsal supervisor
Denis Bonner
Balletmeesters / Ballet masters
Rachel Beaujean
Charlotte Chapellier
Guillaume Graffin
Judy Maelor Thomas
Sandrine Leroy
Larissa Lezhnina
Caroline Sayo Iura
Jozef Varga

Met medewerking van / With cooperation of
Leerlingen en studenten van de Nationale Balletacademie / Students and pupils of the Dutch National Ballet Academy

Instudering leerlingen van de Nationale Balletacademie/ Rehearsal teacher pupils of the Dutch National Ballet Academy
Dario Elia

Wereldpremière bij Het Nationale Ballet / World premiere at Dutch National Ballet
2 juli / July 1981, Stadsschouwburg Amsterdam (nu / now: Internationaal Theater Amsterdam)

Première van de Nationale Opera & Ballet-versie / Premiere of the Dutch National Opera & Ballet production
25 maart / March 1989, Nationale Opera & Ballet / Dutch National Opera & Ballet, Amsterdam

Muzikale begeleiding / Musical accompaniment
Het Balletorkest / Dutch Ballet Orchestra o.l.v. / conducted by Ermanno Florio (oktober-november / October-November) en / and Koen Kessels (december-januari / December-January)

Decors, rekwisieten, kap en grime, belichting en geluid / Sets, props, wigs and makeup, lighting and sound
De Techniek Nationale Opera & Ballet / Technical department of Dutch National Opera & Ballet
Productieleider / Production manager
Anu Viheriäranta
Voorstellingsleiders / Stage managers
Kees Prince
Wolfgang Tietze
Productievoorbereider / Production supervisor
Mark van Trigt
Eerste toneelmeester / First carpenter
Edwin Rijs
Eerste belichters / Lighting managers
Michel van Reijn
Angela Leuthold
Licht supervisor / Lighting supervisor
Wijnand van der Horst
Volgspotters / Follow spotters
Carola Robert
Marleen van Veen
Panos Mitsopoulos
Titus Franssen
Lee Hayes
Coördinator volgspotters / Follow spotters coordinator
Ariane Kamminga

Geluidstechnicus / Sound engineer
Florian Jankowski (oktober-november / October-November)
Ramón Schoones (december-januari / December-January)
Rekwisieten / Props
Niek Gersen
Vervaardiging kostuums / Costume production
Kostuumafdeling Het Nationale Ballet / Costume department Dutch National Ballet, in samenwerking met / in collaboration with Das Gewand, Ina Kromphardt, Herma Stal, Merel Kaspers, Hermien Hollander, Esther Datema
Assistent kostuumproductie / Assistant costume production
Eddie Grundy
Eerst kleder / First dresser
Andrei Brejs
Eerste grimeur / First makeup artist
Trea van Drunen
Orkestinspecteur / Orchestra inspector
David Eijlander

Totale voorstellingsduur / Total duration
drie uur en tien minuten, inclusief twee pauzes / three hours en ten minutes, including two intervals

Maia Makhateli, Jakob Feyferlik - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

SYNOPSIS

PROLOOG: HET DOOPFEEST

Koning Florestan en zijn gemalin hebben alle feeën uitgenodigd om als peetmoeders aanwezig te zijn bij de doop van hun dochter: prinses Aurora. De fee Carabosse is in de voorgaande vijftig jaar door niemand gezien, en is daarom niet uitgenodigd. Toch komt zij, hevig beledigd, op bezoek, juist op het moment dat de andere feeën hun geschenken overhandigen. Ook Carabosse heeft, in haar boosheid, een geschenk voor Aurora in petto: zij wenst dat de jonge prinses zich op een zekere dag zal prikken aan de naald van een spinnenwiel en daardoor zal sterven. Gelukkig heeft de Seringenfee nog geen wens gedaan, en wendt zij het onheil enigszins af door te wensen dat Aurora niet zal sterven, maar honderd jaar zal slapen. De kus van een prins zal haar doen ontwaken.

EERSTE BEDRIJF: DE BETOVERING

Prinses Aurora viert haar zestiende verjaardag. Vier prinsen dingen naar haar hand. Te midden van het feestgewoel ontwaart Aurora plotseling een oude vrouw aan een spinnenwiel, een mechaniek dat de koning in zijn koninkrijk verboden had om aan de verwensing van Carabosse te ontkomen. Aurora is zo gegrepen door het spinnenwiel dat de oude vrouw haar de spoel aanreikt, waarna de jarige prinses ermee in de rondte danst. Plotseling prikt ze zich in haar vinger en valt neer. De koning en de koningin zijn volkomen van streek en de oude vrouw wordt weggevoerd naar de gevangenis. Dan verschijnt een triomfantelijke Carabosse, verheugd over het feit dat haar verwensing is uitgekomen. Maar net als zij wil verdwijnen, komt de Seringenfee ten tonele, die vervolgens háár wens in vervulling laat gaan. Met een toverformule brengt ze het hele hof in slaap, en op haar teken overwoekert het woud het paleis.

TWEEDE BEDRIJF: HET VISIOEN

Honderd jaar later houdt prins Florimund in datzelfde woud een jachtfestijn. Hij draagt zijn hovelingen op zich om de jacht te bekommeren en blijft alleen achter, dromend van zijn ideaalbeeld van een romantische liefde. Plotseling verschijnt de Seringenfee. Als in een visioen laat zij hem de Schone Slaapster zien en gebiedt deze verschijning vervolgens om met de prins te dansen. Als het visioen is verdwenen, smeekt de prins de Seringenfee om hem naar de plaats te brengen waar prinses Aurora slaapt. Met haar hulp baant hij zich een weg naar het door bossen overwoekerde paleis, vindt Aurora en wekt haar met een kus.

DERDE BEDRIJF: HET HUWELIJKSFEEST

Sprookjesfiguren komen naar het huwelijksfeest van prins Florimund en prinses Aurora. Zij brengen hulde aan bruid en bruidegom, en alle aanwezigen verenigen zich in een groot dansfestijn. In de apotheose verschijnt de Seringenfee om het huwelijk in te zegenen.

SYNOPSIS

PROLOGUE: THE CHRISTENING PARTY

King Florestan and his Queen have invited all the fairies to be present as godmothers at the christening of their daughter, Princess Aurora. The fairy Carabosse has not been invited because no one has seen her for fifty years. Nevertheless, she arrives, mortally insulted, just as the other fairies are presenting their gifts. Carabosse's christening gift to Aurora is a curse: one day she will prick her finger on the needle of a spinning wheel and die. Fortunately, the Lilac Fairy has not yet made her wish. She manages to avert disaster by declaring that Aurora shall not die, but only fall into a deep sleep for a hundred years, from which she will be awakened by the kiss of a Prince.

ACT ONE: THE SPELL

Princess Aurora is celebrating her sixteenth birthday. Four princes are courting her. In the midst of the bustling party, Aurora suddenly notices an old woman sitting at a spinning wheel, something which the King has strictly forbidden in his kingdom to prevent Carabosse's curse coming true. Aurora is so fascinated that the old woman passes her the spindle and she dances with it in her arms. Suddenly she pricks her finger and falls to the ground. The King and Queen are horrified and the old woman is taken away to prison. Carabosse appears triumphant, rejoicing that her curse has been fulfilled. But just as she is about to disappear, the Lilac Fairy arrives to fulfil her promise. She puts the entire court to sleep with a magic spell and, at a given sign, the palace is enshrouded by the forest.

ACT TWO: THE VISION

A hundred years later, Prince Florimund is holding a hunting party in the same forest. He instructs his courtiers to carry on the hunt while he remains behind alone, dreaming of an idealised image of romantic love. Suddenly the Lilac Fairy appears. She conjures up a vision of the Sleeping Beauty for him and bids this vision to dance with the Prince. As the vision disappears, the Prince implores the Lilac Fairy to help him to find the Sleeping Beauty. The Lilac Fairy leads him through the forest to the overgrown palace where Aurora is still slumbering. He finds Aurora and awakens her with a kiss.

ACT THREE: THE WEDDING FEAST

Fairy-tale characters arrive at the wedding feast of Prince Florimund and Princess Aurora. They pay their respects to the bride and groom, and the whole assembly joins together in a great feast of dance. At the grand finale, the Lilac Fairy appears once more to bless the marriage.

‘ERG AARDIG’, ALDUS TSAAR ALEXANDER III

GESCHIEDENIS VAN THE SLEEPING BEAUTY

Het idee voor *The Sleeping Beauty* – of *Spjasjaja Krasavitsa*, want het is oorspronkelijk een Russisch ballet – was afkomstig van Ivan Alexandrovitsj Vsevolosjki, directeur van het Keizerlijk Marijinski Theater in Sint-Petersburg. In 1888 schreef Vsevolosjki een brief aan Pjotr Iljitsj Tsjaikovski, waarin hij de componist zijn concept uit de doeken deed.

Dat Vsevolosjki zich tot Tsjaikovski wendde lag weinig voor de hand. Weliswaar was hij een gevierd componist waar het symfonieën betrof, van balletmuziek had Tsjaikovski volgens de toen geldende normen weinig verstand. Zijn eerste balletcompositie, *Het Zwanenmeer*, was in 1877 dan ook een flop gebleken. Gelukkig echter herkende Vsevolosjki de bijzondere kwaliteiten van de componist en pas nadat deze de opdracht had aanvaard, vroeg Vsevolosjki aan Marius Petipa om de choreografie ter hand te nemen. Deze keuze sprak min of meer voor zich. De Fransman was immers al sinds 1847 verbonden aan het Keizerlijk Ballet van het Marijinski Theater – eerst als solist en later als docent en choreograaf – en stond in hoog aanzien.

Samen met Petipa en Tsjaikovski maakte Vsevolosjki, die het balletlibretto schreef en de decors en kostuums ontwierp, van *The Sleeping Beauty* een eerbetoon aan tsaar Alexander III. Door te verwijzen naar het hof van Lodewijk XIV stelden de makers het hof van de tsaar op gelijke voet met de pracht en praal waarmee de Franse Zonnekoning zich omgaf. Niettemin bleef het commentaar van Alexander III, die de generale repetitie van het ballet bijwoonde, beperkt tot: ‘erg aardig’. Critici vonden het ballet ‘veel te serieus’. Zij schreven dat het werk ‘geen plot’ had en dat het ‘geen ballet is, maar een sprookje, één groot dansdivertissement’. Tsjaikovski’s muziek was volgens hen ‘te symfonisch en te zwaar’. Het publiek was echter wél erg te spreken over *The Sleeping Beauty*.

Sleeping Beauty naar het Westen

Onder hen was ook de Russische impresario Sergej Diaghilev. Hoewel *The Sleeping Beauty* al in 1896 in Milaan werd gedanst, was het Diaghilev die de productie in 1921 onder de aandacht van een groot westers publiek bracht. Hij deed daarbij een beroep op Nicolas Sergejev, de vroegere regisseur-generaal van het Marijinski Theater, die na de Oktoberrevolutie naar het Westen was gevlucht, en daarbij boeken had meegenomen

Kostuumontwerp van / costume design by Philip Prowse

waarin de oorspronkelijke choreografieën van *The Sleeping Beauty*, *De Notenkraker* en (de Petipa/Ivanov-versie van) *Het Zwanenmeer* op schrift waren gesteld. Daardoor kon Diaghilev met zijn gezelschap Les Ballets Russes een productie uitbrengen die in grote lijnen identiek was aan de oorspronkelijke choreografie. In hoeverre Sergejev het origineel bewerkte is echter niet na te gaan. Evenmin bestaat sluitende zekerheid over de originaliteit van de gebruikte muziek. Een complete partituur van Tsjaikovski’s compositie was in 1921 niet voorhanden. Deze werd door Igor Stravinsky – een groot bewonderaar van Tsjaikovski’s *Sleeping Beauty* – opnieuw gemaakt op basis van piano-uittreksels. *The Sleeping Princess*, zoals Diaghilev de productie doopte, leidde, vanwege de hoge kosten, bijna tot het faillissement van de groep. Wel was door toedoen van Diaghilev de belangstelling voor het ballet in het Westen gewekt. Diverse gezelschappen brachten vanaf dat moment eigen versies van het verhaal op de planken. De twee meest legendarische producties zijn de versie van Nicolas Sergejev uit 1939 voor het Vic-Wells Ballet (het huidige Royal Ballet) en die van Bronislava Nijinska (ex-danseres van Les Ballets

Russes) en Sir Robert Helpmann uit 1960 voor het gezelschap van de Franse markies De Cuevas (deze laatste productie leidde wél tot een bankroet van deze groep).

Een meedogenloos ballet
Er zijn mensen die *The Sleeping Beauty* vandaag de dag afdoen als een balletcliché. Toch zijn de gezelschappen, choreografen en dansers die Petipa's origineel wél op waarde weten te schatten, nog altijd ver in de meerderheid. Voor hen is *The Sleeping Beauty* het onovertroffen hoogtepunt van de Frans-Russische dansstijl. Het rijke dansvocabulaire, de lange, sierlijke lijnen waarmee de elegantie van de uitvoerenden wordt onderstreept, de muzikaliteit van de choreografie en het geloof in puurheid en perfectie dat de hele productie uitstraalt, maken het ballet tot het meest gave en succesvolle voorbeeld van Petipa's danskunst. Het verhalende element is daarbij van ondergeschikt belang. Niet het uitdrukken van gevoelens, maar het etaleren van elegante, oogstrelende dansen en een sprankelende virtuositeit waren de doelen waarnaar Petipa streefde. Zijn dansjuwelen, voor het overgrote deel gezet in strakke, rechte patronen, hebben daardoor veel weg van harde, schitterende diamanten. In een dergelijke koele en heldere choreografie valt weinig te verdoezelen, wat *The Sleeping Beauty* tot een meedogenloos ballet maakt, dat – door de bijna bovennatuurlijke eisen die aan de dansers worden gesteld – nog steeds als dé toetssteen van het klassieke balletrepertoire geldt.

De versie van Sir Peter Wright
Het Nationale Ballet danste de eerste complete *Sleeping Beauty* in 1968, in een versie van de Poolse choreograaf Conrad Drzewiecki. Vier jaar later werd het ballet ingestudeerd door Ronald Casenave, die zich daarbij baseerde op de productie van het Ballet van de markies De Cuevas. Beide versies hielden maar kort stand. Dit in tegenstelling tot de derde versie die Het Nationale Ballet in 1981 uitbracht, van Engelsman Sir Peter Wright. Wrights *Sleeping Beauty* is Petipa op zijn best. De voorstelling heeft alle glans, luister en allure die de keizerlijke balletmeester voor ogen stonden. Hoewel Wright de traditie is trouw gebleven, meent hij dat het onmogelijk is om *The Sleeping Beauty* te dansen zoals dat honderd jaar geleden gebeurde. "Het hedendaagse publiek zou zich vervelen. Je moet het ballet dus paradoxaal genoeg wel aanpassen, wil je de traditie recht doen." Ontwerper Philip Prowse – verantwoordelijk voor de adembenemende aankleding van het ballet – situeerde het verhaal aan het zeventiende- en achttiende-eeuwse Franse hof. De kostuums met hun rijke details weerspiegelen de mode van die tijd. De decors ademen een pracht en praal die zo uit het Marijinski Theater lijken te stammen. Wright en Prowse hebben *The Sleeping Beauty* nieuw leven ingeblazen en in deze moderne tijd het flonkerende erfgoed van Marius Petipa bewaard.

Astrid van Leeuwen
Met dank aan Yvonne Beumkes en Bert Westra

Meer weten over de rijke geschiedenis van ons gezelschap? Scan de code en laat je meevoeren door archiefbeelden en verhalen uit ruim 60 jaar Het Nationale Ballet.

Olga Smirnova, Victor Caixeta
The Sleeping Beauty (repetitie / rehearsal)

‘VERY NICE’, ACCORDING TO TSAR ALEXANDER III

HISTORY OF THE SLEEPING BEAUTY

The idea for *The Sleeping Beauty* – or *Spyashchaya Krasavitsa*, as it is originally a Russian ballet – came from Ivan Alexandrovich Vsevolozhsky, director of the Imperial Mariinsky Theatre, in St Petersburg. Vsevolozhsky wrote a letter to Pyotr Ilyich Tchaikovsky in 1888, explaining his concept to the composer.

Tchaikovsky was not the most obvious candidate for Vsevolozhsky to approach. Although he was a celebrated composer with regard to symphonies, Tchaikovsky had little understanding of ballet music, according to the norms of the day. His first ballet composition, *Swan Lake*, turned out to be a flop in 1877. Fortunately, Vsevolozhsky recognised the composer’s special qualities, and it was only after Tchaikovsky accepted the commission that Vsevolozhsky asked Marius Petipa to create the choreography. That choice was more or less self-evident, as the Frenchman had already been working at the Imperial Ballet of the Mariinsky Theatre since 1847 – first as a soloist and later as a teacher and choreographer – and was held in high esteem.

Together with Petipa and Tchaikovsky, Vsevolozhsky – who wrote the libretto and designed the sets and costumes – made *The Sleeping Beauty* a tribute to Tsar Alexander III. By referring to the court of Louis XIV, the makers put the tsar’s court on a par with the splendour with which the French Sun King surrounded himself. Nevertheless, the remarks of Alexander III after watching the dress rehearsal remained restricted to ‘very nice’. The critics found the ballet ‘far too serious’, writing that the work had ‘no plot’ and was ‘not a ballet, but a fairy tale; one big dance divertissement’. They thought Tchaikovsky’s music was ‘too symphonic and heavy’. The audience, however, were very enthusiastic about *The Sleeping Beauty*.

Sleeping Beauty comes to the West

Among that audience was the Russian impresario Sergei Diaghilev. Although *The Sleeping Beauty* had already been danced in 1896 in Milan, it was Diaghilev who brought the production to the attention of the wider Western audience in 1921. For his production, he called on Nikolai Sergeyev, the former director-general of the Mariinsky Theatre, who had fled to the West following the October Revolution, taking with him books containing the notation of the original choreography of *The Sleeping Beauty*, *The Nutcracker* and the

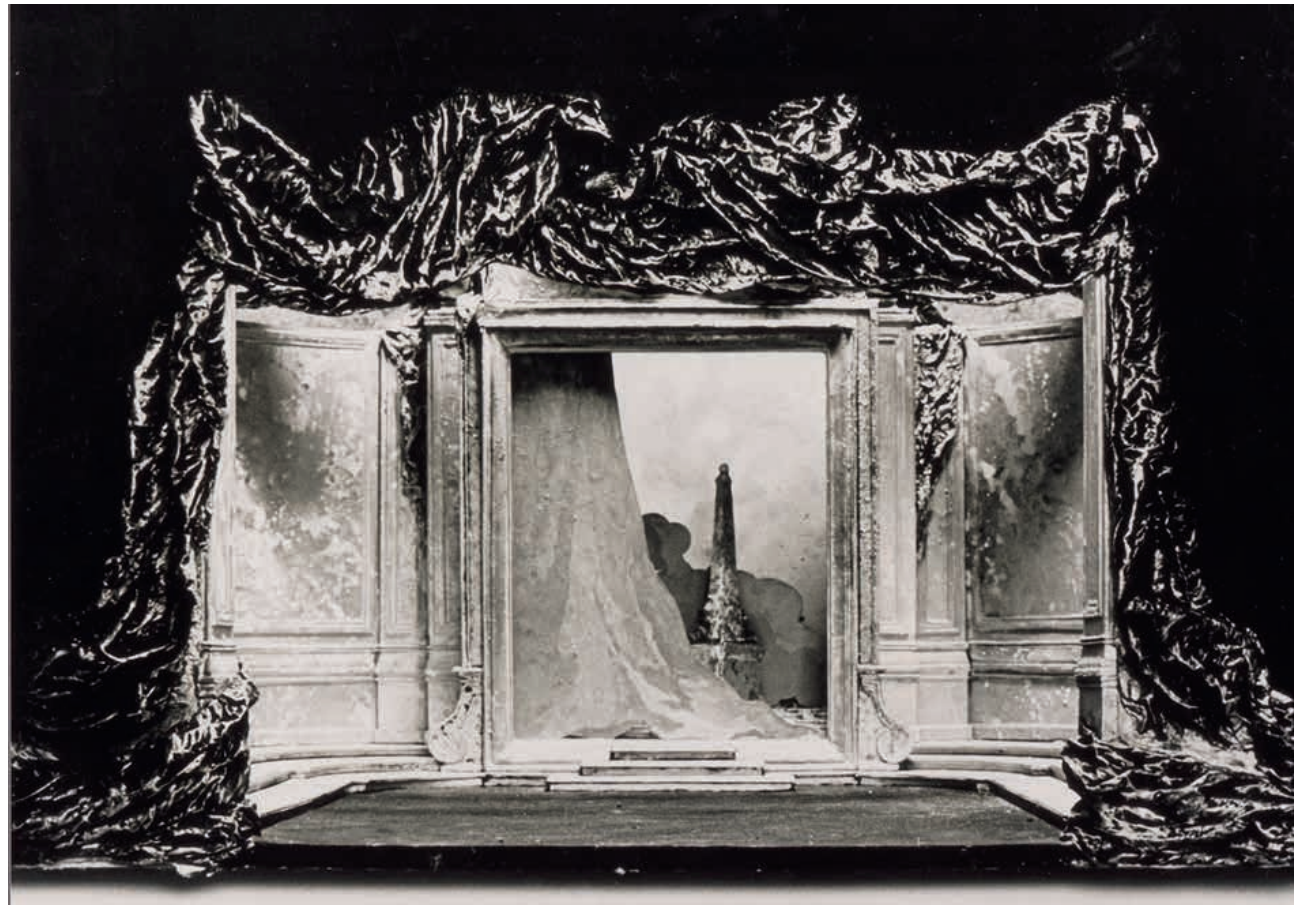

Decorontwerp van / stage design by Philip Prowse

Petipa/Ivanov version of *Swan Lake*. So Diaghilev’s company Les Ballets Russes was able to present a production that was more or less identical to the original version. However, we cannot know the extent to which Sergeyev had adapted the original. And neither is there total certainty about the originality of the music used. There was no complete score of Tchaikovsky’s composition to hand in 1921. The composition was rewritten on the basis of reduced piano scores by Igor Stravinsky – a great admirer of Tchaikovsky’s *Sleeping Beauty*.

The huge cost of *The Sleeping Princess*, as Diaghilev christened his production, nearly brought the company to its knees. But it was due to Diaghilev’s efforts that interest in the ballet was aroused in the West. From then on, various companies began to stage their own versions of the story. The two most legendary productions are the 1939 version by Nikolai Sergeyev for the Vic-Wells Ballet (now The Royal Ballet) and the one created by Bronislava Nijinska (former dancer with Les Ballets Russes) and Sir Robert Helpmann in 1960 for the company of the French Marquis de Cuevas (the latter production did lead to the bankruptcy of that company).

A relentless ballet

There are some people today who dismiss *The Sleeping Beauty* as a ballet cliché. Yet the

companies, choreographers and dancers who do recognise the value of Petipa's original are still in the majority by far. For them, *The Sleeping Beauty* is the unsurpassed highlight of the French-Russian dance style. The rich dance vocabulary, the long, graceful lines that accentuate the elegance of the performers, the musicality of the choreography and the belief in purity and perfection that is radiated by the production as a whole make the ballet the most flawless and successful example of Petipa's art. The narrative element is of secondary importance. The goals aimed for by Petipa were the display of elegant, delightful dancing and sparkling virtuosity, rather than the expression of emotions. His dance gems, mostly set in taut, straight patterns, are therefore reminiscent of hard, glittering diamonds. Such cool, clear choreography leaves little room for covering things up, which makes *The Sleeping Beauty* a relentless ballet to perform. The almost supernatural demands made on the dancers mean it is still regarded as the touchstone of the classical ballet repertoire today.

Sir Peter Wright's version

Dutch National Ballet danced its first complete *Sleeping Beauty* in 1968, in a version by the Polish choreographer Conrad Drzewiecki. Four years later, the ballet was staged by Ronald Casenave, who based it on the production by Le Grand Ballet du Marquis de Cuevas. Neither version stayed in the repertoire for long, unlike the third version presented by Dutch National Ballet in 1981, by the Englishman Sir Peter Wright.

Wright's *Sleeping Beauty* is Petipa at his best. The production has all the radiance, lustre and allure that the imperial ballet master had in mind. Although Wright has remained faithful to tradition, he believes it is impossible to dance *The Sleeping Beauty* as it was danced a hundred years ago. "Today's audiences would be bored to tears. So paradoxically you have to adapt the ballet if you want to do justice to tradition."

Philip Prowse – the designer of the breathtaking sets and costumes – situated the story at the French court of the seventeenth and eighteenth century. The fashions of the time are reflected in the costumes and their rich details, and the scenery exudes a magnificence that appears to come straight from the Mariinsky Theatre. Wright and Prowse breathed new life into *The Sleeping Beauty* and preserved the glittering legacy of Marius Petipa for modern audiences today.

Astrid van Leeuwen

With thanks to Yvonne Beumkes and Bert Westra

Would you like to know more about the company's rich history? Scan the code and get carried away by stories and archive footage from over 60 years of Dutch National Ballet.

Semyon Velichko, Qian Liu - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

Sir Peter Wright, Karin Schnabel, Lindsay Fischer - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal, 1981)

Sir Peter Wright over 'zijn' *Sleeping Beauty*

'EEN BALLET DAT IN JE BLOED MOET ZITTEN'

De première van Sir Peter Wrights *Sleeping Beauty* bij Het Nationale Ballet, in 1981, was een gebeurtenis van nationaal belang. Nooit eerder had een Nederlands gezelschap een avondvullend ballet op zó'n hoog niveau gebracht. 'Een ware triomf' en 'een mijlpaal in de Nederlandse danshistorie', schreef de pers. Ruim veertig jaar later is Wrights *Beauty* nog onverminderd succesvol. Bij de laatste uitvoering, in 2017, noemde NRC Handelsblad het ballet een van de hoogtepunten van het theaterseizoen.

De inmiddels 95-jarige Sir Peter Wright staat er zelf van te kijken. Dat het alweer zolang geleden is dat 'zijn' *Sleeping Beauty* – gebaseerd op Marius Petipa's origineel uit 1890 – in de Amsterdamse Stadsschouwburg in première ging. "Het was een van de opwindendste periodes die ik ooit heb meegemaakt. Ik herinner me alle sensatie en het succes nog goed."

Hij moet er zoveel jaren later nog altijd om gniffelen. "Het was voor het eerst dat Het Nationale Ballet zo'n grote productie uitbracht en dus dachten Philip Prowse, de fantastische ontwerper met wie ik samenwerkte, en ik: laten we dan maar meteen goed uitpakken ook!"

Bijbel van het klassieke ballet

Dat Het Nationale Ballet zijn versie al die jaren trouw is gebleven, vindt de Engelsman geweldig. "In het verleden heb ik mij weleens zorgen gemaakt. Het Nationale Ballet danst veel moderne werken, waardoor ik mij afvroeg of de groep, na zo'n hedendaags programma, wel in staat zou zijn om van het ene op het andere moment over te schakelen op de puur klassieke stijl die *The Sleeping Beauty* nu eenmaal vereist. Maar mijn zorgen waren ongegrond. Het Nationale Ballet heeft een uitstekende notie van mijn productie. Ook omdat vrijwel alle balletmeesters het ballet – of zelfs de première in 1981 – hebben gedanst. *The Sleeping Beauty* is de 'Bijbel van het klassieke ballet'; het is daarom belangrijk dat je de productie als het ware in je bloed hebt zitten."

Italiaanse stijl

"Daarbij waardeert en begrijpt Het Nationale Ballet mijn stijl", zegt Wright. "Ik heb voor *The Sleeping Beauty* veel gebruikgemaakt van de Cecchetti-methode (genoemd naar de negentiende-eeuwse Italiaanse balletmeester Enrico Cecchetti en beroemd om de eenvoud van lijn en puurheid van stijl – red.). Omdat deze volgens mij veel dichter bij de

oorspronkelijke Petipa-stijl ligt dan de flamboyante, vaak te overdreven Russische stijl. De Russen mogen dan wel claimen dat zij Petipa als geen ander doorgronden, maar eigenlijk is dat niet waar. De enige die immers over een notatie van de originele productie beschikte was Nicolas Sergejev, die het ballet vlak voor de oorlog bij het Londense Vic-Wells Ballet (nu The Royal Ballet – red.) instudeerde en op wiens versie ik mij baseerde."

Vat vol slangen

Toch is het nooit Wrights intentie geweest om volledig trouw te blijven aan wat er van de oerversie bekend is. "Nee zeg", reageert hij verschrikt, "het publiek zou zich doodvervelen! Toen *The Sleeping Beauty* in 1890 in Sint-Petersburg in première ging was het echt een 'ballet de spectacle'. Het verhaal deed er in feite niet toe, het diende puur als kapstok voor al die prachtige feeënvariaties en divertissementen. Maar het publiek van nú wil veel meer; het wil drama, een verhaal, emotie. Ik heb geprobeerd die twee 'werelden' met elkaar te verenigen. En dan vertelt het ballet nog maar het halve verhaal, want het originele *Doornroosje*-sprookje gaat een heel stuk verder. Het tweede deel zit vol 'horror': de moeder van de prins wil Aurora en haar kinderen opeten en nadat de prins dat nog net op tijd weet te voorkomen, duwt hij zijn moeder in een vat vol slangen. Ik heb er weleens over nagedacht om het complete verhaal tot een ballet te verwerken, maar helaas heb ik daar nu de kracht niet meer voor."

Hoog niveau

Ook qua uitvoering is er sinds het einde van de negentiende eeuw veel veranderd, benadrukt Wright. "Als je naar de foto's van toen kijkt, weet je dat het er héél anders moet hebben uitgezien. Ik kan me onmógelijk voorstellen dat die gezette danseressen in staat waren om ook maar íets neer te zetten wat in de buurt komt van wat dansers tegenwoordig laten zien."

Alleen al in de afgelopen 36 jaar is het niveau van de dansers, zegt hij, zó enorm toegenomen. "Wereldwijd en zeker ook bij Het Nationale Ballet. Toen ik in 1981 in Amsterdam kwam, kon het merendeel van de dansers niet eens een mazurka dansen, nu draaien ze hun hand er niet meer voor om. En hoewel de groep nog steeds veel verschillende nationaliteiten telt, is het – doordat de dansers beter zijn getraind – nu veel makkelijker om ze op één lijn te krijgen."

Alexandra Radius

Over de veeleisende – zo niet binnen het klassieke ballet méést veeleisende – rol van 'schone slaapster' Aurora zegt Wright: "Het is een combinatie van alles. De danseres die haar portretteert moet allereerst uitzonderlijk muzikaal zijn en daarnaast moet ze over een ijzersterke techniek beschikken. Maar het belangrijkst vind ik persoonlijk toch de interpretatie van de rol. Je moet in de drie aktes als het ware steeds iemand anders neerzetten. In de eerste akte draait het om onschuld, jeugd, vrolijkheid en liefde voor het leven, in de tweede akte ben je een droombeeld, een visioen, en in de derde akte ben je uitgegroeid tot een vrouw met klasse, gratie, grandeur. Niet iedere danseres is in staat om die verschillende kanten te laten zien, sommigen concentreren zich té sterk op het technisch stuntwerk van de rol."

De mooiste herinneringen bewaart Wright nog steeds aan de uitvoering door de Britse Margot Fonteyn. "Zo natuurlijk als zij de verschillende facetten van haar rol invulde; prachtig gewoon. Maar ik moet zeggen: Alexandra Radius (die in 1981 de première bij Het Nationale Ballet danste – red.) kwam heel dicht in de buurt. *I always loved her.* Ze was zó klassiek, zó puur." Wright graaft in zijn geheugen: "Er waren er beslist meer hoor, bij Het Nationale Ballet, die de rol fantastisch gedanst hebben. Maar de namen zijn mij even ontschoten."

De stuipen op het lijf

Naast Aurora heeft zeker ook de mime een hoofdrol in Wrights *Sleeping Beauty*. "Aanvankelijk hield ik zelf helemaal niet van mime in balletten. Maar nadat ik Ronald Casenave (die in 1972 een eerdere versie van *The Sleeping Beauty* bij Het Nationale Ballet instudeerde – red.) aan het werk had gezien met de boze fee Carabosse, de Seringenfee en de moeder van Giselle (in het gelijknamige ballet – red.), was ik overstag. Dat was zó wonderbaarlijk, zó krachtig. Toen begreep ik ook dat Sir Frederick Ashton gelijk had: je hebt contrast nodig in een balletproductie, het kan niet alleen maar dans, dans en nog eens dans zijn."

Huidige generaties dansers hebben, weet Wright uit ervaring, aanvankelijk soms grote moeite met de vele mime. "De meesten vinden al die gebaren in het begin maar mallotig. Totdat ze beseffen hoe groot de impact van juist dat ene precieze gebaar kan zijn. De rol van Carabosse, bijvoorbeeld, bestaat voor een groot deel uit mime. Doe je dat goed, dan siddert de zaal en jaag je iedereen de stuipen op het lijf. Doe je het niet goed, dan is het al gauw oersaai."

Astrid van Leeuwen

Anna Tsygankova, Jakob Feyferlik - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

Sir Peter Wright about 'his' *Sleeping Beauty*

'A BALLET THAT SHOULD BE IN YOUR BLOOD'

The premiere of Sir Peter Wright's *Sleeping Beauty*, performed by Dutch National Ballet in 1981, was an important event in the Netherlands. Never before had a Dutch company presented a full-length ballet of such a high standard. 'A real triumph' and 'a milestone in Dutch dance history', wrote the press. Over forty years later, Wright's *Beauty* is just as successful. At the last series of performances, in 2017, the newspaper NRC Handelsblad called the ballet one of the highlights of the theatre season.

The 95-year-old Sir Peter Wright himself is surprised by how long it is since the premiere of 'his' *Sleeping Beauty* – based on Marius Petipa's original from 1890 – took place in the Stadsschouwburg, in Amsterdam. "It was one of the most exciting periods I've ever experienced. I well remember the thrill and the success."
All these years later, it still makes him chuckle. "It was the first time Dutch National Ballet had presented such a big production, so Philip Prowse (the fantastic designer I was working with) and I thought we'd better pull out all the stops!"

Bible of classical ballet

The Englishman thinks it's wonderful that Dutch National Ballet has remained faithful to his version over all those years. "In the past, I was sometimes concerned. Dutch National Ballet dances a lot of modern works, so I wondered whether the company would be able to switch quickly from performing a contemporary programme to the pure classical style demanded by *The Sleeping Beauty*. But I needn't have worried. Dutch National Ballet has an excellent understanding of my production, also because most of the ballet masters have danced it themselves at some point – or even at the premiere in 1981. *The Sleeping Beauty* is the 'bible of classical ballet', so it's important that the production is in your blood, as it were."

Italian style

"Furthermore, Dutch National Ballet values and understands my style", says Wright. "For *The Sleeping Beauty*, I drew heavily on the Cecchetti method (named after the nineteenth-century Italian ballet master Enrico Cecchetti and known for its simplicity of line and purity of style – ed.). That's because I think it's much closer to the original Petipa style than the flamboyant, often exaggerated Russian style. The Russians may claim that they

understand Petipa like no one else, but actually it's not true. The only person who had a notation of the original production was Nikolai Sergeyev, who staged the ballet for the Vic-Wells Ballet in London (now The Royal Ballet – ed.) just before the war. And that's the version I based my production on."

Vat of snakes

However, it was never Wright's intention to remain strictly faithful to what we know of the original version. "No way", he reacts appalled. "The audience would be bored to tears! When *The Sleeping Beauty* was first performed in St Petersburg, in 1890, it was a true 'ballet de spectacle'. The story didn't really matter; it was just a vehicle for all those wonderful fairy variations and divertissements. But audiences today want more. They want drama, a story and emotion. What I've done is try to unite these two 'worlds'. And actually, the ballet tells only half the story, as the original fairy tale goes much further. The second part is full of horror. The prince's mother wants to eat Aurora and her children, and when the prince prevents it just in time, he pushes his mother into a vat full of snakes. I've sometimes toyed with the idea of making the complete story into a ballet, but unfortunately I'm no longer up to it."

High standard

The way it is performed has changed a lot too since the nineteenth century, says Wright. "If you look at the photos from that time, you realise it must have looked very different indeed. I can't imagine that those plump ballerinas could have got anywhere near the achievements of dancers today."

Even over the past 41 years, he says, the standard has improved enormously. "All over the world, and especially at Dutch National Ballet. When I came to Amsterdam in 1981, most of the dancers couldn't even dance a mazurka, but now they don't think twice about it. And although the group still has many different nationalities, it's now much easier to get everyone on the same wavelength, as the dancers are better trained."

Alexandra Radius

The role of the 'sleeping beauty' Aurora is demanding – probably the most demanding one in classical ballet. Wright says, "It's a combination of everything. The ballerina who portrays her must be exceptionally musical and have a rock-solid technique. But I think the most important thing is the interpretation of the role. In each of the three acts, you have to portray another person. In Act 1, it revolves around innocence, youth and the joy of living, in Act 2 you're a vision, and in Act 3 you've grown into a woman of class, grace and grandeur." Not every dancer is able to show those different sides of herself; some focus too strongly on the technical stunts of the role."

Wright's fondest memories are still of the performances by the British ballerina Margot Fonteyn. "The natural way she interpreted the different facets of her role was simply beautiful. But I must say that Alexandra Radius (who danced the premiere with Dutch National Ballet in 1981 – ed.) came very close. I always loved her. She was so classical; so pure." Wright searches his memory: "There were certainly others at Dutch National Ballet who gave wonderful performances of the role. But their names escape me for the moment."

Goose pimples

Besides Aurora, there is also a main role for mime in Wright's *Sleeping Beauty*. "Originally, I didn't like mime in ballet at all. But after watching Ronald Casenave (who staged a previous version of *The Sleeping Beauty* for Dutch National Ballet in 1972 – ed.) at work with the wicked fairy Carabosse, the Lilac Fairy and the mother of Giselle (in the ballet of the same name – ed.), I was bowled over. It was so wonderful, and so powerful. Then I understood that Sir Frederick Ashton was right: you need contrast in a ballet production. It can't just be dancing, dancing and yet more dancing."

Wright knows from experience that today's generation of dancers sometimes struggles initially with the amount of mime. "In the beginning, most of them think all those gestures are silly. That's until they realise what a huge impact that one precise gesture can have. Much of the role of Carabosse, for example, is made up of mime. If you do it well, the whole audience trembles and you give everyone goose pimples. If you don't do it well, then it soon becomes really dreary."

Astrid van Leeuwen

Anna Ol, Young Gyu Choi - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

Raimondo Fornoni

Nicolas Rapaic, Amanda Beck

Jane Lord

Raimondo Fornoni

Jane Lord, Tycho Hupperets

In gesprek met vier karakterdansers uit *The Sleeping Beauty*

’VOOR DEZE ROL KUN JE NIET NUKKIG OF OUD GENOEG ZIJN!’

Ze dansen vrijwel niet, maar zijn belangrijke personages en gedurende een groot deel van de voorstelling op het toneel te zien: karakterdansers zijn een onmisbaar onderdeel van vrijwel alle klassieke avondvullende balletten. Bij Het Nationale Ballet worden voor deze rollen vaak voormalige dansers van het gezelschap gevraagd, zoals dit keer Nicolas Rapaic, Amanda Beck, Jane Lord en Raimondo Fornoni.

Deze vier ‘karakterdansers’ hebben inmiddels een groot aantal rollen in balletklassiekers op hun naam staan en keren dit seizoen terug naar het toneel van Het Nationale Ballet in de rol van respectievelijk de koning, de koningin en ceremoniemeester Catalabutte in *The Sleeping Beauty*.

Genieten

De eerste keer dat voormalig tweede solist Nicolas Rapaic de rol van de koning in *The Sleeping Beauty* vertolkte, was nog tijdens zijn professionele carrière bij Het Nationale Ballet. Nicolas: “Op dat moment was het niet bepaald mijn droomrol: als je in de twintig of in de dertig bent en nog in de bloei van je carrière, wil je het liefst een grote dansrol. Maar inmiddels vind ik het een heel fijne rol, alleen al door het prachtige kostuum dat je mag dragen.” En dus laat Nicolas zich voor deze voorstellingenreeks van *The Sleeping Beauty* graag weer tot koning omtoveren. “Het is een genot om weer terug te zijn op het toneel, terug in de wereld die je zo goed kent. Je maakt weer even deel uit van het hele proces – van het begin tot het eind – en van het team dat een ballet tot leven brengt. En alles wordt voor je geregeld: je wordt gekleed en opgemaakt en van A tot Z gecoacht door geweldige balletmeesters. Als karakterdanser hoef je dan alleen nog maar het toneel op te gaan, je moment te pakken en te genieten.”

Mime en emotie

Ook voor Amanda Beck (voormalig tweede solist) en Jane Lord (voormalig eerste solist), die dit seizoen samen met Nadine Drouin afwisselend de rol van de koningin op zich nemen, is de energie die een live performance geeft een belangrijke reden om karakterrollen te blijven doen. Amanda: “Het is een eer om telkens opnieuw datgene te

Nicolas Rapaic, Amanda Beck, Anna Ol

mogen voelen waarvoor je ooit bent begonnen met dansen, en ik ben blij dat ik nog steeds gevraagd word." Beide vrouwen dansten in 1981 mee in de eerste productie van Sir Peter Wrights *Sleeping Beauty* en werkten sindsdien diverse keren met de choreograaf samen. Jane: "Ik heb daardoor 'van de bron' geleerd hoe je een karakterrol het best kunt uitvoeren. Wel moet je je continu blijven ontwikkelen, en gelukkig worden we hierin goed begeleid door balletmeester Sandrine Leroy. Karakterrollen vertolken is namelijk niet zo makkelijk als het lijkt: elke beweging die je maakt moet duidelijk zijn voor het publiek en je moet de hele voorstelling lang in je rol blijven, zelfs als je personage bijna een hele akte lang vanaf haar troon toekijkt." Mime en expressie zijn dan ook erg belangrijk bij het vertolken van een karakterrol, legt Jane uit: "Ik heb mime en rollen met veel emotie altijd al leuk gevonden. Het overbrengen van emoties is waar mijn kracht ligt, en het is een van de redenen dat ik het dansen van karakterrollen zo mooi vind."

Deze emoties komen tot een hoogtepunt in de scène die Sir Peter Wright zelf ooit omschreef als 'The Queen's lament', ofwel 'de klaagzang van de koningin'. Het is de scène die volgt op het moment dat Aurora haar vinger prikt en bewusteloos neervalt, en is van zowel Jane als Amanda een van de favoriete momenten in hun optreden als de koningin. Amanda: "Het is een heel dramatische scène en daardoor fantastisch om te doen. Een van mijn andere favoriete momenten vindt al plaats in de proloog, wanneer de koningin met haar kindje in haar armen naar voren loopt om de prinses te presenteren. Ik beeld me dan altijd in dat het een van mijn kinderen of mijn kleinzoon is. Dan voelt het magisch."

Karakterdansveteraan

De derde karakterrol in *The Sleeping Beauty* is Catalabutte, de ceremoniemeester van het hof, die verantwoordelijk wordt gehouden voor het niet uitnodigen van de boze fee

Carabosse. De rol van Catalabutte wordt dit seizoen onder anderen vertolkt door een ware karakterdansveteraan: Raimondo Fornoni, die al in 1981 zijn debuut als karakterdanser maakte als de koning in Sir Peter Wrights *Sleeping Beauty*. Inmiddels ziet hij deze rol graag vertolkt worden door een nieuwe generatie karakterdansers. Raimondo: "De koning moet een grote man zijn, en niet te oud. Hij heeft immers een jonge dochter. Het is daarom goed dat dansers als Nicolas Rapaic en Tycho Hupperets de rol nu overnemen. Catalabutte is daarentegen een ietwat vals oud mannetje. Dus voor die rol kun je niet nukkig of oud genoeg zijn!"

Behalve de koning en Catalabutte uit *The Sleeping Beauty* heeft Raimondo in de afgelopen veertig jaar vrijwel alle mannelijke karakterrollen uit het klassieke repertoire gedanst. Hij weet dan ook als geen ander dat deze rollen, hoewel er meestal geen danspassen bij komen kijken, niet zomaar door iedereen kunnen worden uitgevoerd. Raimondo: "Je moet de balletwereld van binnen en van buiten begrijpen, anders lukt het niet. Alleen als je zelf danser bent geweest, kun je inspelen op de onuitgesproken regels en wetten die in deze wereld gelden." Dit betekent echter niet dat elke balletdanser automatisch geschikt is voor karakterrollen: "Je moet de juiste dramatische invulling aan een rol kunnen geven, en dat is niet iets wat je zomaar kunt leren. Behalve dat je van nature een goede performer moet zijn, is het vooral belangrijk om heel veel ervaring op te doen. Ik ben dit jaar daarom van plan om mijn beste Catalabutte tot nu toe te laten zien!"

Rosalie Overing

Tijdens deze productiereeks van *The Sleeping Beauty* zijn ook Tycho Hupperets, Nadine Drouin en Janusz Madej te zien in de rollen van respectievelijk de koning, de koningin en Catalabutte.

Talking to four character dancers from *The Sleeping Beauty*

'FOR THIS ROLE, YOU CAN'T BE GRUMPY OR OLD ENOUGH!'

They hardly dance at all, but they're important characters who are on stage for a large part of the performance. Character dancers are an essential element in nearly all full-length classical ballets. Dutch National Ballet often invites former dancers with the company to perform these roles. This time, they are Nicolas Rapaic, Amanda Beck, Jane Lord and Raimondo Fornoni, among others.

These four 'character dancers' can now boast a long list of roles in ballet classics. This season, they return to the stage of Dutch National Ballet, in *The Sleeping Beauty*, in the roles of the king, the queen and the master of ceremonies Catalabutte, respectively.

Enjoyment

The first time that former soloist Nicolas Rapaic performed the role of the king in *The Sleeping Beauty* was still during his professional career with Dutch National Ballet. Nicolas says, "At the time, it wasn't exactly my dream role. When you're at the peak of your career in your twenties or thirties, you'd rather be performing a big dancing role. But nowadays, I think it's a great role, if only for the beautiful costumes you get to wear." So Nicolas is happy to be transformed into a king once again for this performance series of *The Sleeping Beauty*. "It's a pleasure to be back on stage, back in the world you know so well. You are once again part of the whole process – from the beginning until the end – and of the team bringing the ballet to life. And everything's arranged for you. You're dressed and made up, and coached from start to finish by wonderful ballet masters. All you have to do then as a character dancer is go on stage, seize the moment and enjoy it."

Mime and emotion

Amanda Beck (former soloist) and Jane Lord (former principal), who are sharing the role of queen this season, together with Nadine Drouin, also see the energy one gets from a live performance as an important reason for continuing to do character roles. Amanda says, "It's an honour to keep on experiencing the thing that made you want to become a dancer in the first place. I'm very happy I still get invited to perform." Both women danced in the first production of Sir Peter Wright's *Sleeping Beauty* in 1981, and have since worked with the choreographer on several occasions. Jane says, "That means I've learned 'from the source' how best to perform a character role. However, you do need to keep on improving yourself, and fortunately, we are well supported in this by ballet master Sandrine Leroy. Because performing character roles isn't as easy as it looks. Every movement you make has to be clear to the audience and you have to remain in character throughout the performance, even if you're just watching from your throne for almost an entire act." So mime and expression are extremely important in interpreting a character role, explains Jane. "I've always liked mime and roles with lots of emotion. Conveying emotions is one of my strengths, which is one of the reasons I enjoy dancing character roles so much."

These emotions reach a climax in the scene Sir Peter Wright himself once described as 'the queen's lament', which follows the moment when Aurora pricks her finger and falls unconscious. For both Jane and Amanda, this is one of their favourite moments in performing the queen. Amanda says, "It's a very dramatic scene, so it's fantastic to do. Another of my favourite moments comes in the prologue, when the queen walks downstage to present the princess, with her baby in her arms. I always imagine the baby is one of my own children or my grandson. Then it feels really magical."

Raimondo Fornoni

Character dance veteran

The third character role in *The Sleeping Beauty* is Catalabutte, the master of ceremonies at the court, who is held responsible for failing to invite the wicked fairy Carabosse to the christening party. This season, one of the artists interpreting the role of Catalabutte is a true character dance veteran, Raimondo Fornoni, who made his debut as a character dancer in 1981, as the king in Sir Peter Wright's *Sleeping Beauty*. Nowadays, he enjoys

watching a new generation of character dancers perform this role. Raimondo says, “The king should be a big man and not too old. After all, he has a young daughter. So it’s good that dancers like Nicolas Rapaic and Tycho Hupperets are now taking over the role. Catalabutte, on the other hand, is a rather nasty old man. So for that role, you can’t be grumpy or old enough!”

Besides the king and Catalabutte in *The Sleeping Beauty*, Raimondo has danced nearly all the male character roles in the classical repertoire over the past forty years. So he knows better than most that these roles – although they don’t usually involve any dance steps – can’t be performed by just anyone. Raimondo says, “You have to know the ballet world inside and out, or else it won’t work. Only if you’ve been a dancer yourself can you respond to the unspoken rules and laws that apply to this world.” However, that doesn’t mean that every ballet dancer is automatically suited to character roles. “You have to give the right dramatic interpretation of a role, which is something you can’t learn overnight. Apart from being a naturally good performer, it’s really important to gain lots of experience. So this year, I’m planning to give my best interpretation of Catalabutte to date!”

Rosalie Overing

This production series of *The Sleeping Beauty* also features Tycho Hupperets, Nadine Drouin and Janusz Madej in the roles of the king, the queen and Catalabutte, respectively.

Jessica Xuan, Constantine Allen - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

Alexandra Radius, Han Ebbelaar - *The Sleeping Beauty* (1972)

Alexandra Radius - *The Sleeping Beauty* (1981)

Levensdans, waarin auteur Astrid van Leeuwen het levens- én liefdesverhaal van Alexandra Radius en haar man Han Ebbelaar portretteert, verschijnt op 10 november bij Uitgeverij Brandt. Ted Brandsen, directeur van Het Nationale Ballet, heeft het voorwoord van het boek geschreven. **ISBN: 978 94 93095 91 5.**

Alexandra Radius over *The Sleeping Beauty*

‘VOOR BEAUTY WAS IK ÉCHT NERVEUS’

Tijdens de premièrevoorstelling van Sir Peter Wrights *The Sleeping Beauty* op 2 juli 1981 werden de hoofdrollen van prinses Aurora en prins Florimund gedanst door Alexandra Radius en Henny Jurriëns (1949-1989). Hierna volgen twee passages uit het binnenkort te verschijnen boek *Levensdans*, waarin Alexandra (Lex voor ingewijden) Radius terugkijkt op die première.

‘De Schone Slaapster wordt voor zes ton wakker gekust’. Met die kop opent dagblad *Trouw* in 1981 een voorbeschouwing op de nieuwe *Sleeping Beauty*-productie die Het Nationale Ballet in de zomer van dat jaar uitbrengt in de versie van Engelsman Sir Peter Wright. Uiteindelijk worden die zes ton er bijna negen, een voor die tijd ongekend bedrag voor een avondvullend ballet, dat mede nodig is voor de spectaculaire, in goud ondergedompelde decors en kostuums van ontwerper Philip Prowse. Lex: ‘In sommige kranten werden vraagtekens gezet bij de keuze om zoveel geld aan één productie te besteden, temeer omdat Het Nationale Ballet daardoor in voorgaande jaren veel minder premières had kunnen uitbrengen. De verantwoordelijkheid die ik voelde was dan ook enorm. Normaal gezien had ik voor een voorstelling hooguit last van gezonde zenuwen, maar voor *Beauty* was ik écht nerveus.’

(..) ‘Ik had met Peter Wright in 1977 al heel fijn samenwerkt aan zijn *Giselle* en ook nu was het een heel speciale, heerlijke repetitieperiode. Hij vertrouwde mij, zoals ik hem vertrouwde; hij was altijd respectvol, stond altijd open voor mijn suggesties. Daarbij houd ik enorm van zijn overduidelijk Britse stijl. In de eerste akte van *Beauty* ben je een jong, opgewonden, verwachtingsvol meisje, maar in de daaropvolgende aktes ben je ronduit koninklijk, heel ingetogen, elegant en beleefd. Je voelt je in Peters productie echt een prinses.’

De op de pracht en praal van het hof van Lodewijk XIV geïnspireerde vormgeving van Philip Prowse versterkt dat gevoel nog eens. ‘Die decors en kostuums zijn zo adembenemend prachtig. En wat ik ook echt heel mooi vond in die eerste jaren dat we de productie in de Amsterdamse Stadsschouwburg dansten, was dat er bij aanvang van de huwelijks-pas de deux in de derde akte kleine, zacht gloeiende lichtjes in de zaal aangingen. Dat gaf zó’n magisch gevoel. Bijna alsof het publiek en de dansers voor even één waren.’

Alexandra Radius about *The Sleeping Beauty*

‘I WAS REALLY NERVOUS FOR BEAUTY’

At the premiere performance of Sir Peter Wright’s *The Sleeping Beauty* on 2 July 1981, the leading roles of Princess Aurora and Prince Florimund were danced by Alexandra Radius and Henny Jurriëns (1949-1989). Here are two excerpts from the book *Levensdans*, which is soon to be published, in which Alexandra (known as Lex) Radius looks back on that premiere.

‘*The Sleeping Beauty* is kissed awake for six hundred thousand’ wrote *Trouw* in 1981. It was the heading for the newspaper’s preview of the new production of *The Sleeping Beauty* by the Englishman Sir Peter Wright, to be presented by Dutch National Ballet in the summer of the same year. In the end, that six hundred thousand guilders turned into nearly nine. This unprecedented amount for a full-length ballet at the time was needed partly for the spectacular gold-drenched sets and costumes designed by Philip Prowse. Lex says, “Some newspapers questioned the decision to put so much money into a single production, especially as it meant Dutch National Ballet had not been able to present nearly as many premieres in the previous seasons. So I felt an enormous responsibility. Usually, I suffered no more than a healthy dose of butterflies before a performance, but for *Beauty* I was really nervous.’

(..) ‘I’d already enjoyed working with Peter Wright in 1977 on his *Giselle*, and now too it was a very special and delightful rehearsal period. He trusted me, just as I trusted him. He was always respectful and remained open to my suggestions. And I’m a big fan of his distinctly British style. In Act 1 of *Beauty*, you’re a young, excited, expectant girl, but in the following acts you’re extremely regal and very modest, elegant and polite. In Peter’s production, you feel like a real princess.’

That feeling is reinforced by Philip Prowse’s designs, which are inspired by the splendour of the court of Louis XIV. ‘Those sets and costumes are so breathtakingly beautiful. And something else I really liked in those first years that we danced the production in the Stadsschouwburg, in Amsterdam, was that when we started the third-act wedding pas de deux, little softly glowing lights went on in the auditorium. It was such a magical effect. It was almost as if the audience and dancers became one for a moment.’

Levensdans, in which author Astrid van Leeuwen portrays the life and love story of Alexandra Radius and her husband Han Ebbelaar, will be published by Uitgeverij Brandt on 10 November. The preface to the book is written by Ted Brandsen. **ISBN: 978 94 93095 91 5**.

Alexandra Radius, Henny Jurriëns - *The Sleeping Beauty* (1981)

AURORA DOOR DE JAREN HEEN / OVER THE YEARS

Bovenste rij v.l.n.r. / top row left to right:
Sofiane Sylve (2003), Maria Bovet (1968),
Jurgita Dronina (2010), Larissa Lezhnina (1995)

Middelste rij v.l.n.r. / middle row left to right:
Nathalie Caris (1995), Anna Tsygankova (2007),
Caroline Sayo Iura (1989), Anna Ol (2017)

Onderste rij v.l.n.r. / bottom row left to right:
Jeanette Vondersaar (1981), Monique Sand (1972)

BIOGRAFIEËN / BIOGRAPHIES

MARIUS PETIPA

Choreograaf / Choreographer

De invloed van de Franse balletdanser en choreograaf Marius Petipa (1818-1910) is tot op de dag van vandaag aantoonbaar. Veel choreografen – onder wie George Balanchine, dé balletvernieuwer van de twintigste eeuw – hebben zich laten inspireren door Petipa's zuivere stijl en rijke dansthema's. Petipa was als danser en later leraar verbonden aan het Marijinski Theater in Sint-Petersburg. Vanaf 1869 was hij er bijna veertig jaar artistiek directeur en in die periode ontwikkelde het ballet zich tot de kunstvorm die wij nu kennen. Petipa's oeuvre heeft een enorme omvang: alleen al in Rusland maakte de Fransman meer dan 75 balletten. Bekende choreografieën en adaptaties van klassiekers van zijn hand zijn onder meer *Giselle*, *Le Corsaire*, *Don Quichot*, *La Bayadère* en de Tsjaikovski-balletten *The Sleeping Beauty*, *De Notenkraker* en *Het Zwanenmeer*.

The influence of the French ballet dancer and choreographer Marius Petipa (1818-1910) is still evident to this day. Many choreographers, including George Balanchine, who is considered the ballet innovator of the twentieth century, have been inspired by Petipa's pure style and rich dance themes. Petipa was as dancer and later a teacher at the Mariinsky Theatre in St Petersburg. In 1869, he took on the position of artistic director, which he would hold for almost forty years. During this period, ballet developed into the art form we know today.

Petipa's oeuvre is very extensive: in Russia alone, the Frenchman created more than 75 ballets. Well-known choreographies and adaptations of classics of his include *Giselle*, *Le Corsaire*, *Don Quichot*, *La Bayadère* and the Tsjaikovski ballets *The Sleeping Beauty*, *The Nutcracker* and *Swan Lake*.

PJOTR ILJITSJ TSJAIKOVSKI

Componist / Composer

De Russische componist Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893) werkte na zijn opleiding aan het conservatorium van Sint-Petersburg als muziekleraar en muziekcriticus.
Vanaf 1877 bood een bewonderaarster, gravin Von Meck, hem de gelegenheid zijn leven geheel aan het componeren te wijden. De relatie werd echter in 1890 door haar beëindigd.
Tsjaikovski reisde veel naar het buitenland, waar hij meer gewaardeerd werd dan in Rusland. Na zijn dood schreef zijn jongere broer Modest zijn biografie.
Naast zes symfonieën schreef Pjotr Iljitsj Tsjaikovski onder meer symfonische gedichten, opera's, pianowerken en werken voor viool. Vooral zijn *Eerste Pianoconcert*, zijn *Vioolconcert*, zijn laatste drie symfonieën, de *Ouverture 1812* en zijn balletmuziek worden vaak uitgevoerd.
Tsjaikovski's werk is geliefd vanwege de welluidende orkestratie en de rijkdom aan melodieën. Zijn balletcomposities *Het Zwanenmeer*, *The Sleeping Beauty* en *De Notenkraker* zijn wereldberoemd.

After his studies, the Russian composer Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893) worked as a music teacher and a music critic at the conservatory of St Petersburg.
From 1877, Countess Von Meck, who was an admirer of his, made it possible for him to devote his life entirely to composing. However, she ended this relationship in 1890.
Tchaikovsky travelled widely abroad, where he was more appreciated than in Russia. After his death, his younger brother Modest wrote his biography.
Besides six symphonies, Pyotr Ilyich Tchaikovsky wrote symphonic poems, operas, piano works and works for violin. His works that are most often performed include his *First Piano Concerto*, his *Violin Concerto*, his last three symphonies, *Ouverture 1812* and his ballet compositions.
Tchaikovsky's works are loved for their sonorous orchestration and wealth of melodies. His ballet compositions *Swan Lake*, *The Sleeping Beauty* and *The Nutcracker* have become world-famous.

SIR PETER WRIGHT

Producent en regisseur / Producer and director

Sir Peter Wright (1926) is een Britse choreograaf, regisseur en voormalig danser. Hij danste onder meer bij Ballets Jooss en Sadler's Wells Theatre Ballet, waar hij in 1957 ook zijn eerste choreografie maakte, *A Blue Rose*. Hij werkte daarna als docent en balletmeester, onder meer bij het Stuttgarter Ballett. Hier produceerde hij zijn eerste versie van *Giselle* (die ook jarenlang door Het Nationale Ballet werd gedanst). In 1969 keerde Wright terug naar Engeland, waar hij achtereenvolgens assistent-directeur en adjunct-directeur van The Royal Ballet was en, van 1977 tot 1995, artistiek directeur van het Sadler's Wells Royal Ballet (nu Birmingham Royal Ballet). Gedurende zijn loopbaan ontwikkelde Wright zich tot een specialist in het klassieke repertoire; zijn producties van onder meer *The Sleeping Beauty*, *Coppelia*, *Het Zwanenmeer* en *De Notenkraker* worden over de hele wereld uitgevoerd. Wright heeft diverse onderscheidingen en eredoctoraren op zijn naam staan en werd in 1993 geridderd.

Sir Peter Wright (1926) is a British choreographer, director and former dancer. He danced with companies such as Ballets Jooss and Sadler's Wells Theatre Ballet, where he also created his first choreography, *A Blue Rose*, in 1957. He then went on to work as a teacher and ballet master at the Stuttgart Ballet, among others. At this company, he produced his first version of *Giselle*, which was also performed by Dutch National Ballet for many years.
In 1969, Wright returned to England, successively becoming assistant director and deputy director of The Royal Ballet and, from 1977 to 1995, artistic director of the Sadler's Wells Royal Ballet (now Birmingham Royal Ballet). During his career, Wright developed into a specialist in the classical repertoire; his productions of ballets such as *The Sleeping Beauty*, *Coppelia*, *Swan Lake* and *The Nutcracker* are performed all over the world. Wright has several awards and honorary doctorates to his name and was knighted in 1993.

PHILIP PROWSE

Decor- en kostuumontwerper / Set and costume designer

De Engelse ontwerper, regisseur en toneelleider Philip Prowse (1937) volgde zijn opleiding aan de befaamde Slade School of Art in Londen (onderdeel van de University College London).
Prowse werkte hij als decor- en kostuumontwerper voor talloze opera-, ballet- en theaterproducties wereldwijd. Hij werd in Nederland bekend door zijn schitterende decor- en kostuumontwerpen voor de productie van *The Sleeping Beauty* van Het Nationale Ballet in 1981.
Vanaf 1970 tot zijn pensionering in 2004 was Prowse artistiek directeur van Citizens Theatre in Glasgow. In zijn tijd bij dit theater regisseerde hij meer dan zeventig producties.
Daarnaast gaf hij van 1995 tot 2003 les aan de designafdeling van de Slade School of Art in Londen, waar hij zelf ooit zijn opleiding volgde. In 1995 werd hij er tot professor benoemd en in 2003 tot professor emeritus.

The English designer, director and stage manager Philip Prowse (1937) studied at the renowned Slade School of Art in London (part of the University College London).
Prowse worked as a set and costume designer for countless opera, ballet and theatre productions all over the world. He became known in the Netherlands for his brilliant set and costume designs for Dutch National Ballet's production of *The Sleeping Beauty* in 1981.
From 1970 until his retirement in 2004, Prowse was the artistic director of the Citizens Theatre in Glasgow. During his time at this theatre, he directed over 70 productions.
He also taught in the design department of the Slade School of Art in London – his alma mater – from 1995 to 2003. He was appointed professor at this school in 1995 and professor emeritus in 2003.

JAN HOFSTRA

Lichtontwerper / Lighting designer

Jan Hofstra trad in 1965 in dienst van Het Nationale Ballet, waar hij gedurende 32 jaar werkzaam was als technicus en vervolgens als chef technische dienst. Hij werkte er met bekende choreografen en ontwerpers, onder wie Sir Peter Wright, Rudi van Dantzig, Hans van Manen, Toer van Schayk, Heinz Spoerli, Edouard Lock, Jean-Paul Vroom, Keso Dekker en Jan van der Wal. Ook verzorgde hij het lichtontwerp voor een groot aantal Balanchine-werken die bij Het Nationale Ballet werden uitgevoerd.
Sinds 1986 is Hofstra hoofdzakelijk actief als lichtontwerper, vooral voor Hans van Manen, met wie hij bij balletgezelschappen over de hele wereld samenwerkt. Ook verzorgde Hofstra vanaf 1994 de belichting van een groot aantal tentoonstellingen van het Rijksmuseum in Amsterdam.
In 2001 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau en in 2008 ontving hij de Prijs van Verdienste van het Dansersfonds'79.

Jan Hofstra joined Dutch National Ballet in 1965, and worked at the company for 32 years, first as a technician and later as chief technical officer. He worked with well-known choreographers and designers such as Sir Peter Wright, Rudi van Dantzig, Hans van Manen, Toer van Schayk, Heinz Spoerli, Edouard Lock, Jean-Paul Vroom, Keso Dekker and Jan van der Wal. He also provided the lighting designs for a large number of Balanchine works that were performed at Dutch National Ballet.
Since 1986, Hofstra has mainly been active as a lighting designer. He collaborates most often with Hans van Manen, together with whom he has worked at ballet companies all over the world. Since 1994, Hofstra has also provided the lighting for a large number of exhibitions at the Rijksmuseum in Amsterdam.
In 2001, he was appointed Knight of the Order of Orange-Nassau and, in 2008, he received the 'Prijs van Verdienste' of the Dansersfonds'79.

Suzanna Kaic, Young Gyu Choi - *The Sleeping Beauty* (2017)

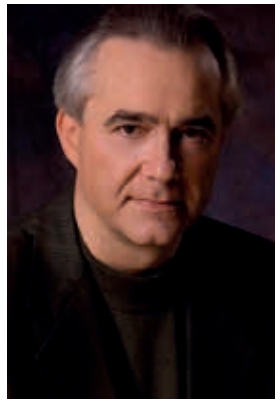

ERMANNO FLORIO

Dirigent / Conductor

De Canadees-Italiaanse dirigent Ermanno Florio heeft een groot aantal opera's en balletten gedirigeerd bij vrijwel alle grote operahuizen en theaters. Van 1985 tot 1990 was hij als dirigent/ muzikaal leider verbonden aan het Nationale Ballet van Canada. In 1992 volgde zijn aanstelling tot muzikaal directeur van het Houston Ballet, en van 1998 tot 2001 was hij als muzikaal leider verbonden aan American Ballet Theatre.
Van 2004 tot 2013 was Florio tevens hoofd van de muzikale staf van Het Nationale Ballet en dirigeerde hij een groot aantal producties bij Het Nationale Ballet, waaronder vrijwel alle avondvullende klassiek-romantische balletten. Sinds 2013 is hij aan het gezelschap verbonden als principal guest conductor.

The Canadian-Italian conductor Ermanno Florio has conducted many operas and ballets in nearly all the big opera houses and theatres. From 1985 to 1990, he was associated with the National Ballet of Canada as conductor/musical director. In 1992, he was appointed musical director of Houston, and from 1998 to 2001, he was musical director of American Ballet Theatre. From 2004 until 2013, he was also head of the musical staff of Dutch National Ballet and conducted a great many productions for the company, including nearly all the full-length classical ballets. Since 2013, he has been associated with the company as principal guest conductor.

KOEN KESSELS

Dirigent / Conductor

Koen Kessels is artistiek leider van HERMES-ensemble en muziekdirecteur van Birmingham Royal Ballet en The Royal Ballet in Londen. Sinds 2005 is hij tevens gastdirigent bij l'Opéra National de Paris. Hij werkte intens samen met componisten als Steve Reich, Wim Henderickx, Kaija Saariaho, Joby Talbot, George Benjamin, Max Richter, Mark-Antony Turnage en Annelies van Parys. Op zijn operarepertoire staan de belangrijkste opera's van Mozart, Verdi en Puccini naast uitvoeringen van hedendaags muziektheater in theaters over de heel wereld. Kessels is voorzitter van de artistieke staf van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen, artistiek directeur van Inspiratum en honorary professor van The Birmingham University, Faculty of Music.

Koen Kessels is artistic director of HERMES-ensemble and music director of the Birmingham Royal Ballet and The Royal Ballet in London. Since 2005, he is also guest conductor of l'Opéra National de Paris. He has collaborated with composers such as Steve Reich, Wim Henderickx, Kaija Saariaho, Joby Talbot, George Benjamin, Max Richter, Mark-Antony Turnage and Annelies van Parys. Besides the major operas of Mozart, Verdi and Puccini, his opera repertory includes contemporary music theatre performances in theatres all over the world. Kessels is president of the artistic staff of the Royal Conservatory of Antwerp, artistic director of Inspiratum and honorary professor at The Birmingham University, Faculty of Music.

Martin ten Kortenaar, Riho Sakamoto
The Sleeping Beauty (repetitie / rehearsal)

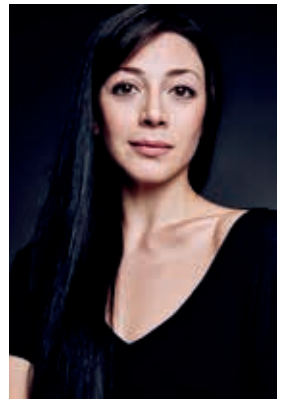

MAIA MAKHATELI

Prinses Aurora / Princess Aurora

Maia Makhateli (Tbilisi, Georgië) begon haar dansopleiding aan het Choreografisch Instituut van Chabukiani in haar geboortestad en zette deze in 2002 voort aan de San Valley Ballet School in Idaho. Daarna danste ze vier jaar bij het Colorado Ballet. In 2006 maakte ze de overstap naar het Birmingham Royal Ballet, en in 2007 werd ze als grand sujet aangenomen bij Het Nationale Ballet, waar ze in 2009 werd bevorderd tot tweede soliste en een jaar later tot eerste soliste. Maia is een internationaal veelgevraagde gastsoliste en won diverse prijzen, waaronder de Dancer of the Year Award van het toonaangevende danstijdschrift *Dance Europe* in 2020.

Maia Makhateli (Tbilisi, Georgia) started her dance training at the Choreographic Institute of Chabukiani in her place of birth and continued her studies at the San Valley Ballet School in Idaho, after which she danced with Colorado Ballet for four years. In 2006, she made the move to Birmingham Royal Ballet in 2006 and in 2007 she was accepted at Dutch National Ballet as a grand sujet in 2007, where she was promoted to soloist in 2009 and one year later to principal dancer. Maia is an internationally sought-after guest principal and has won several awards, including the Dancer of the Year Award of the leading dance magazine *Dance Europe* in 2020.

OLGA SMIRNOVA

Prinses Aurora / Princess Aurora

Olga Smirnova groeide op in Sint-Petersburg en studeerde hier aan de Vaganova Academie, bij de legendarische Ludmila Kovaleva. Vlak na haar afstuderen in 2011 werd ze als tweede solist aangenomen bij het Bolsjoj Ballet in Moskou, waar ze in 2016 werd gepromoveerd tot eerste soliste. Als gastsolist trad Olga op met diverse gezelschappen, zowel in Europa als daarbuiten. Ook ontving ze een aantal belangrijke dansprijzen, waaronder de 'Danser van het jaar'-onderscheiding van de Positano Premia la Danza - Léonide Massine in 2014 en de internationale Prix Benois de la Danse in de categorie 'Beste vrouwelijke danser' in 2013. In 2022 maakte Olga de overstap naar Het Nationale Ballet.

Olga Smirnova was born and raised in St. Petersburg and trained as a dancer at the Vaganova Ballet Academy, under the legendary Lyudmila Kovaleva. In 2011, immediately after her graduation, she joined the Bolshoi Ballet, in the rank of soloist and was promoted to the rank of prima ballerina in 2016. Olga has guested with several ballet companies across the globe and has received numerous important dance awards, including the Dancer of the Year Award from Positano Premia la Danza – Léonide Massine in Italy in 2014 and the Benois de la Danse award in the category Best Female Dancer in 2013. In 2022, Olga left the Bolshoi Ballet to join Dutch National Ballet.

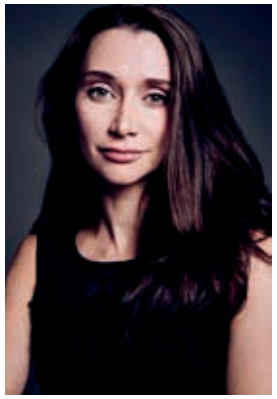

ANNA OL

Prinses Aurora / Princess Aurora

Anna Ol (Krasnojarsk, Rusland) danst sinds 2015 bij Het Nationale Ballet in de rang van eerste soliste. Op haar tiende begon ze haar ballet-opleiding in Krasnojarsk en in 2003 werd ze aangenomen bij het Siberische Staatsballet waar ze debuteerde als Aurora in *The Sleeping Beauty*. Sindsdien danste ze bij diverse gezelschappen, waaronder de Staatsopera van Tatarstan, het Michailovski Theater in Sint-Petersburg en het Stanislavski en Nemirovitsj-Dantsjenko Academisch Muziektheater in Moskou. Ook trad ze als gastsoliste op tijdens diverse internationale balletgala's. In 2018 werd Anna in de Britse Critic's Choice uitgeroepen tot 'Best dancer of the year' en won ze tijdens het Dance Open Festival in Sint-Petersburg de Miss Virtuosity-prijs.

Anna Ol (Krasnoyarsk, Russia) joined Dutch National Ballet as a principal in 2015. She began her ballet training in Krasnoyarsk at the age of ten and joined the Siberian State Ballet in 2003, where she immediately made her debut as Aurora in *The Sleeping Beauty*. Since then, she has danced with various companies, including the State Opera of Tatarstan, the Mikhailovsky Theatre in St. Petersburg and the Stanislavsky and Nemirovich-Dantshenko Academic Music Theatre in Moscow. She has also performed at various international ballet galas as a guest soloist. In 2018, Anna was named 'Best dancer of the year' in the British Critics' Choice.

QIAN LIU

Prinses Aurora / Princess Aurora

Qian Liu (Henan, China) studeerde aan de Liaoning Ballet Dance School in Shenyang. Ze heeft een aantal grote prijzen op haar naam staan, waaronder eerste prijzen tijdens een aantal belangrijke danscompetities in Azië. Daarnaast nam het toonaangevende dans-tijdschrift *Dance Europe* haar in zijn Critic's Choice van 2019 op in de categorie 'Outstanding performance by a female dancer' en nomineerde het tijdschrift haar in 2020 voor de Dancer of the Year Award. Qian begon haar carrière bij Het Nationale Ballet in 2012 als lid van het corps de ballet. Een jaar later werd ze eerst gepromoveerd tot coryphée en later in datzelfde jaar tot tweede soliste. In 2016 volgde haar promotie tot eerste soliste.

Qian Liu (Henan, China) studied at the Liaoning Ballet Dance School in Shenyang. She has won several major awards, including first prizes at various important dance competitions in Aisia. The leading dance magazine *Dance Europe* included her in its Critics' Choice of 2019, in the category 'Outstanding performance by a female dancer'. In October 2020, the magazine nominated her for its Dancer of the Year Award. Qian started her career with Dutch National Ballet in 2012 as a member of the corps de ballet. One year later, she was first promoted to coryphée and later in the year to soloist. In 2016 she was promoted to principal dancer.

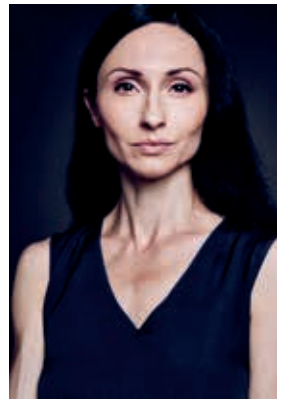

ANNA TSYGANKOVA

Prinses Aurora / Princess Aurora

Anna Tsygankova (Novosibirsk, Rusland) is opgeleid aan de balletacademie in Novosibirsk en de Académie de Danse Classique Princesse Grace in Monte Carlo. Voordat ze in 2007 naar Nederland kwam, danste ze als soliste bij het Bolsjoj Ballet in Moskou, bij het Hongaars Nationaal Ballet en bij het Ballett der Wiener Staatsoper. Anna is een veelgevraagde soliste op buitenlandse dansgala's en won een groot aantal prijzen. In 2017 riep het Britse danstijdschrift *Dance Europe* haar uit tot 'Best dancer of the year' en in 2019 en 2020 werd ze vermeld in de categorie 'Outstanding performance of a female dancer' van de jaarlijkse Critic's Choice.

Anna Tsygankova (Novosibirsk, Russia) trained at the ballet academy in Novosibirsk and the Académie de Danse Classique Princesse Grace in Monte Carlo. Before coming to the Netherlands in 2007, she had been a soloist with the Bolshoi Ballet in Moscow, the Hungarian National Ballet and the Vienna State Opera Ballet. Anna is in great demand as a guest principal at dance galas abroad, and has won a great many prizes. In 2017, the British dance magazine *Dance Europe* named her 'Best dancer of the year' and in 2019 and 2020 she was mentioned again in the magazine's annual Critics' Choice, this time in the category 'Outstanding performance by a female dancer'.

JESSICA XUAN

Prinses Aurora / Princess Aurora

De Chinese Jessica Xuan (Beijing, China) studeerde aan Canada's National Ballet School in Toronto en aan de Nationale Balletacademie in Amsterdam. In 2013 behoorde ze tot de eerste lichting dansers van de Junior Company van Het Nationale Ballet. In 2014 maakte ze, in de rang van élève, de overstap naar Het Nationale Ballet, waar ze een jaar later toetrad tot het corps de ballet. In 2016 werd ze bevorderd tot coryphée, in 2018 tot grand sujet en in 2019 tot tweede soliste. Direct na haar eerste vertolking van de titelrol in *Giselle*, in 2020, benoemde Ted Brandsen haar tot eerste soliste.
Jessica won in 2018 de beroemde International Ballet Competition in Varna, Bulgarije.

The Chinese dancer Jessica Xuan (Beijing, China) trained at Canada's National Ballet School in Toronto and at the Dutch National Ballet Academy in Amsterdam. In 2013, she was part of the first generation of Dutch National Ballet's Junior Company. In 2014, she joined Dutch National Ballet in the rank of élève, becoming a member of the corps de ballet one year later. She was promoted to coryphée in 2016, to grand sujet in 2018 and to soloist in 2019. In 2020, immediately following her first performance of the title role in *Giselle*, Ted Brandsen promoted her to the rank of principal dancer.
Jessica won the famous International Ballet Competition in Varna, Bulgaria, in 2018.

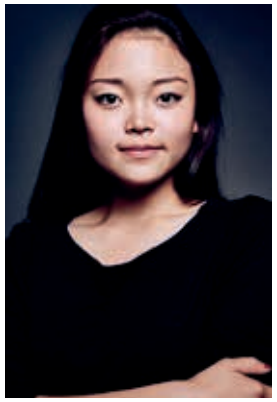

RIHO SAKAMOTO

Prinses Aurora / Princess Aurora

Riho Sakamoto (Osaka, Japan) begon op vierjarige leeftijd met amateurballet. Na enkele jaren les te hebben gehad in Japan, vervolgde ze op tienjarige leeftijd haar opleiding aan de Kirov Academy of Ballet in Washington DC. In 2010 won ze de gouden medaille tijdens de finale van de Youth America Grand Prix in New York en in 2014 werd ze aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. Al een jaar later maakte ze de overstap naar Het Nationale Ballet, in de rang van élève. Vervolgens werd ze ieder jaar opnieuw bevorderd, waarna in 2021 haar benoeming tot eerste soliste volgde, na afloop van haar debuut als Clara in de balletvoorstelling *Notenkraker & Muizenkoning*.

Riho Sakamoto (Osaka, Japan) started amateur ballet classes at the age of four. After a few years of classes in Japan, Riho moved to Washington DC at the age of ten to continue her training at the Kirov Academy of Ballet. In 2010, she won the gold medal at the finals of the Youth America Grand Prix in New York and in 2014, Riho was admitted to Dutch National Ballet's Junior Company. Just one year later, she joined Dutch National Ballet, in the rank of élève. After that she was promoted every year, becoming a principal in 2021 after her debut as Clara in *The Nutcracker and the Mouse King*.

YUANYUAN ZHANG

Prinses Aurora / Princess Aurora

Yuanyuan Zhang (Shanghai, China) begon haar balletopleiding op haar negende en studeerde vanaf haar zestiende aan de Shanghai Theatre Academy. In 2014 trad ze toe tot de Junior Company van Het Nationale Ballet. Al een jaar later trad ze als élève toe tot Het Nationale Ballet, waar ze vervolgens jaarlijks werd bevorderd: tot lid van het corps de ballet (2016), tot coryphée (2017), tot grand sujet (2018) en in 2019 tot tweede soliste.
Yuanyang won een aantal belangrijke prijzen: in 2014 behaalde ze goud tijdens de Cape Town International Ballet Competition en, eveneens in 2014, de eerste prijs tijdens de Star of East China-competitie.

Yuanyuan Zhang (Shanghai, China) started her ballet training at the age of nine, going on to study at the Shanghai Theatre Academy when she was sixteen. In 2014, she joined Dutch National Ballet's Junior Company. Just one year later, she transferred to Dutch National Ballet, starting out as an élève, with subsequent promotions each year: to member of the corps de ballet (2016), coryphée (2017), grand sujet (2018) and soloist (2019).
Yuanyuan has won several major awards. In 2014, she won gold at the Cape Town International Ballet Competition and in the same year she was awarded first prize at the Star of East China competition.

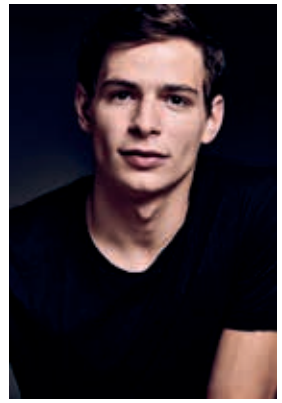

JAKOB FEYFERLIK

Prins Florimund / Prince Florimund

Na optredens als gastsolist tijdens het seizoens-openingsgala en als prins in *Notenkraker & Muizenkoning*, trad Jakob Feyferlik (Wenen, Oostenrijk) in 2020 als eerste solist toe tot Het Nationale Ballet. Jakob volgde zijn dansopleiding aan de balletafdeling van het conservatorium van Wenen en aan de balletschool van de Wiener Staatsoper. In 2013 trad hij toe tot het Wiener Staatsballett, waar hij in 2016 vanuit het corps de ballet direct tot tweede solist werd bevorderd. In 2019 volgde zijn promotie tot eerste solist. Jakob heeft inmiddels bovendien diverse onder-scheidingen op zijn naam staan, waaronder de Karl Musil Gedächtnispreis (2014) en de Premio Roma di Danza (tweede prijs, 2012).

After multiple appearances as a guest principal – at the annual gala and in the role of the prince in *The Nutcracker and the Mouse King* – Jakob Feyferlik (Vienna, Austria) joined Dutch National Ballet as a principal dancer in 2020. Jakob trained as a dancer at the ballet department of the Vienna Conservatory and at the ballet school of the Wiener Staatsoper. In 2013, he joined the Wiener Staatsballett, where in 2016 he was promoted straight from the corps de ballet to the rank of soloist. In 2019, he was promoted to principal dancer. Jakob has been the recipient of a number of awards, including the Karl Musil Gedächtnispreis (2014) and the Premio Roma di Danza (second prize, 2012).

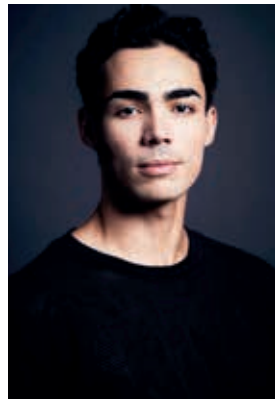

VICTOR CAIXETA

Prins Florimund / Prince Florimund

Victor Caixeta (Uberlândia, Brazilië) volgde zijn dansopleiding aan de Staatliche Ballettschule Berlin. Na zijn afstuderen in 2017 werd hij aangenomen bij het Marijinski Ballet in Sint-Petersburg, waar hij in 2019 werd gepromoveerd tot tweede solist en diverse hoofdrollen in klassieke avondvullende producties en solorollen in hedendaagse werken danste. Victor heeft diverse prijzen op zijn naam staan, waaronder de derde prijs tijdens de dertiende Internationale Balletcompetitie van Moskou (2017), de eerste prijs in de categorie Klassieke Dans tijdens de Tanzolymp in Berlijn (2017) en de eerste prijs op de European Ballet Grand Prix in Wenen (2017). Ook was hij zowel in 2014 als 2015 finalist tijdens de Youth America Grand Prix.

Victor Caixeta (Uberlândia, Brazil) trained as a dancer at the Staatliche Ballettschule Berlin. After graduating in 2017, he joined the Mariinsky Ballet in St. Petersburg, where he was promoted to the rank of soloist in 2019 and danced various leading roles in full-length classical ballets and solo roles in contemporary works. Victor has several awards to his name, including the third prize at the thirteenth International Ballet Competition in Moscow (2017), the first prize in the category Classical Dance at the Tanzolymp in Berlin (2017) and the first prize at the European Ballet Grand Prix in Vienna (2017). He was also a finalist at the Youth America Grand Prix in both 2014 and 2015.

YOUNG GYU CHOI

Prins Florimund / Prince Florimund

Zuid-Koreaan Young Gyu Choi kwam in 2011 als lid van het corps de ballet in dienst van Het Nationale Ballet. In 2013 werd hij eerst benoemd tot coryphée en later in hetzelfde jaar tot tweede solist. In 2016, meteen na zijn debuut als de prins in *Notenkraker & Muizenkoning*, volgde zijn promotie tot eerste solist. Young danste eerder bij het Koreaans Nationaal Ballet en het Universal Ballet Korea, beide in Seoul, en studeerde aan de balletopleiding van de Sun Hwa Arts School in Korea en de Tanz Akademie in Zürich, Zwitserland. Hij heeft inmiddels een indrukwekkend aantal prijzen op zijn naam staan en treedt veelvuldig op als gastsolist bij toonaangevende internationale gezelschappen.

The South Korean dancer Young Gyu Choi joined Dutch National Ballet in 2011 as a member of the corps de ballet. In 2013, he was first promoted to coryphée and later in the year to soloist. In 2016, immediately after his debut as the prince in *The Nutcracker and the Mouse King*, he was promoted to principal dancer. Young previously danced with the Korean National Ballet and Universal Ballet Korea, both in Seoul, and studied at the Sun Hwa Arts School in Korea and te Tanz Akademie in Zurich, Switzerland. Young has received an impressive number of awards to date and also frequently performs as a guest principal dancer with leading international companies.

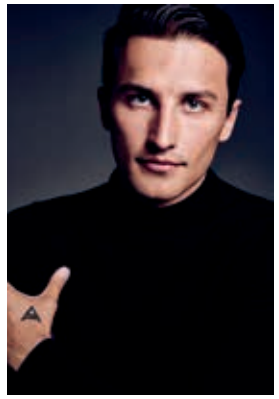

SEMYON VELICHKO

Prins Florimund / Prince Florimund

De Rus Semyon Velichko studeerde aan het Novosibirsk Ballet College in zijn geboorteland en danste aansluitend bij het Novosibirsk Academisch Opera en Ballet Theater en vanaf 2011 bij het Stanislavski en Nemirovitsj-Dantsjenko Academisch Muziektheater in Moskou. In 2015 maakte hij de overstap naar Het Nationale Ballet, waar hij begon als tweede solist en in 2020 werd hij bevorderd tot eerste solist na zijn opvallende debuut als Graaf Albrecht in *Giselle*. Semyon danste voorts diverse hoofdrollen en was als gastsolist te zien tijdens diverse internationale balletgala's. Tijdens de International Ballet Competition Rieti in Italië werd hij onderscheiden met een bronzen medaille.

Russian dancer Semyon Velichko trained locally at the Novosibirsk Ballet College and went on to dance with the Novosibirsk Academic Opera and Ballet Theatre, before joining the Stanislavsky and Nemirovich-Dantshenko Academic Music Theatre in Moscow in 2011. In 2015, he made the move to Dutch National Ballet, where he started as a soloist and got promoted to principal after his striking debut as Count Albrecht in *Giselle* in 2020. Semyon has performed multiple leading roles and performed at various international ballet galas as a guest soloist. He was awarded a bronze medal at the Rieti International Ballet Competition in Italy.

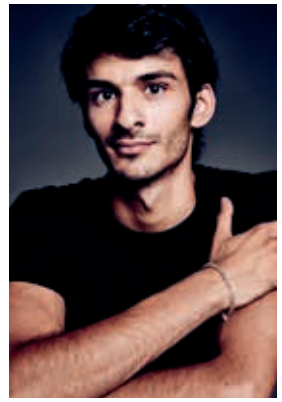

CONSTANTINE ALLEN

Prins Florimund / Prince Florimund

Constantine Allen (Indianapolis, Verenigde Staten) studeerde aan de Pacific Ballet Academy in Honolulu en bij het Ballet Hawaii. In 2007 won hij tijdens de Youth American Grand Prix-finales in New York de bronzen medaille bij de junioren én een studiebeurs voor de Kirov Ballet Academy in Washington. In 2010 vervolgde hij zijn studie aan de John Cranko Schule in Stuttgart. In 2012 trad hij als lid van het corps de ballet toe tot het Stuttgarter Ballett, waar hij zes maanden later werd bevorderd tot tweede solist en in 2014 tot eerste solist. In 2017 maakte hij de overstap naar Les Grands Ballets des Canadiens en in 2018 kwam hij als eerste solist in dienst van Het Nationale Ballet, waar hij alle hoofdrollen in het repertoire danst.

Constantine Allen (Indianapolis, USA) studied at the Pacific Ballet Academy in Honolulu and at Ballet Hawaii. In 2007, he won the bronze medal at the Youth American Grand Prix finals in New York and a scholarship to study at the Kirov Ballet Academy in Washington. In 2010, he continued his studies at the John Cranko Schule in Stuttgart. In 2012 he joined the corps the ballet of the Stuttgart Ballet, where he was promoted to soloist six months later and to principal dancer in 2014. In 2017, he switched to Les Grands Ballets des Canadiens and in 2018 he joined Dutch National Ballet as a principal dancer, where he dances all leading roles in the repertoire.

MARTIN TEN KORTENAAR

Prins Florimund / Prince Florimund

Martin ten Kortenaar (Canada) studeerde aan Canada's National Ballet School in Toronto en danste hierna, als élève, bij The National Ballet of Canada. Hij won diverse prijzen, waaronder de Peter Dwyer Award (2012), de Glenn Gilmour Award (2012) en de Hnatyshyn Developing Artist's Grant (2013). In 2014 werd hij aan-genomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. Het jaar daarna trad hij toe tot het corps de ballet van Het Nationale Ballet, waarna zijn promotie tot coryphée (2016), grand sujet (2017) en tweede solist (2019) snel volgden. In 2016 creëerde Ernst Meisner voor hem en voormalig eerste soliste Igone de Jongh het duet *Merge*. Daarna volgden diverse hoofdrollen in avondvullende balletklassiekers.

Martin ten Kortenaar (Canada) studied at Canada's National Ballet School in Toronto, after which he joined The National Ballet in the rank of élève. He won various awards, including the Peter Dwyer Award (2012), the Glenn Gilmour Award (2012) and the Hnatyshyn Developing Artist's Grant (2013). In 2014, he was accepted for Dutch National Ballet's Junior Company. He transferred to the corps de ballet of the main company one year later, and was promoted to coryphée (2016), grand sujet (2017) and soloist (2019) soon after that. In 2016, Ernst Meisner created the duet *Merge* for him and former principal dancer Igone de Jongh. Martin has since danced leading roles in various full-length ballet classics.

DAVI RAMOS

Prins Florimund / Prince Florimund

Davi Ramos (Rio de Janeiro, Brazilië) begon op zijn dertiende met balletlessen bij een lokale dansschool in Rio de Janeiro. In 2015, op veertienjarige leeftijd, bereikte hij de finale van de Youth America Grand Prix en in 2016 was hij een halvefinalist op Prix de Lausanne, wat hem een beurs voor The Royal Ballet School in Londen opleverde. In 2019 werd Davi toegelaten tot de Junior Company van Het Nationale Ballet. Een jaar later stroomde hij als élève door naar het gezelschap, waarna hij in 2021 toetrad tot het corps de ballet en in 2022 werd gepromoveerd tot coryphée. Davi danste al diverse hoofd- en solorollen bij Het Nationale Ballet.

Davi Ramos (Rio de Janeiro, Brazil) started taking ballet lessons at a local dance school in Rio de Janeiro when he was 13 years old. In 2015, at the age of 14, he reached the final of the Youth America Grand Prix and in 2016 he was a semi-finalist at the Prix de Lausanne, which earned him a scholarship to The Royal Ballet School in London. In 2019, Davi was accepted into Dutch National Ballet's Junior Company. A year later, he progressed to the company as an élève, before joining the corps de ballet in 2021 and being promoted to coryphée in 2022. Davi has already danced several principal and solo roles with Dutch National Ballet.

KARAKTERDANSERS / CHARACTER DANCERS

AMANDA BECK

Koningin / Queen

–

Amanda Beck volgde haar dansopleiding aan de Royal Ballet School in Londen en trad aansluitend in dienst van The Royal Ballet. In 1979 maakte ze de overstap naar Het Nationale Ballet waar ze in 1984 werd bevorderd tot tweede solist. Na haar afscheid van het danspodium, in 1990, begon ze een carrière als docent. Sinds 2000 is ze als docent klassiek ballet verbonden aan de Nationale Balletacademie. Ze gaf les aan alle jaarniveaus en is sinds 2016 tevens coördinator van de vooropleiding. Daarnaast is Amanda regelmatig als karakterdanser te zien in producties van Het Nationale Ballet.

Amanda Beck graduated from the Royal Ballet School in London before joining The Royal Ballet. In 1979, she made the move to Dutch National Ballet, where she was promoted to soloist in 1984. After retiring from the dance stage in 1990, she started a career as a teacher. Since 2000, she has been teaching classical ballet at the Dutch National Ballet Academy. She taught all grades and has been also been the coordinator of the preliminary course of the academy. In recent years, Amanda has appeared as a character dancer in several productions by Dutch National Ballet.

JANE LORD

Koningin / Queen

–

De Amerikaanse Jane Lord studeerde aan Canada's National Ballet School en trad in 1979 in dienst van Het Nationale Ballet. In 1984 werd ze hier bevorderd tot tweede soliste en in 1990 tot eerste soliste. Lord won diverse prijzen, waaronder de Gouden Theaterdansprijs van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, de Duval-Leroy Oeuvreprijs en de Prijs van Verdienste van Stichting Dansersfonds '79.

Na beëindiging van haar danscarrière gaf ze les bij toonaangevende dansopleidingen in heel Nederland. Sinds 2011 is Lord werkzaam bij de Nationale Balletacademie, waar ze tegenwoordig vooral lesgeeft in klassiek ballet, repertoire en variaties. Ook vertolkt ze sinds 2017 regelmatig karakterrollen bij Het Nationale Ballet.

American Jane Lord studied at Canada's National Ballet School and joined Dutch National Ballet in 1979, where she was promoted to soloist in 1984 and to principal in 1990. Lord won several awards, including the Gouden Theaterdansprijs from the Association of Theatre and Concert Hall Directors, the Duval-Leroy Oeuvre Prize and the Merit Award from Stichting Dansersfonds '79. After ending her dance career, she taught at leading dance schools throughout the Netherlands. Since 2011, Jane Lord has worked at the Dutch National Ballet Academy, where she currently mainly teaches classical ballet, repertoire and variations. She has also regularly performed character roles with Dutch National Ballet since 2017.

NADINE DROUIN

Koningin / Queen

–

Nadine Drouin volgde haar dansopleiding aan Canada's National Ballet School en danste bij The National Ballet of Canada voor ze in 2014 toetrad tot het corps de ballet van Het Nationale Ballet. Sinds het beëindigen van haar professionele danscarrière in 2021 vertolkt ze karakterrollen bij Het Nationale Ballet.

Nadine Drouin studied at Canada's National Ballet School and was a dancer with The National Ballet of Canada before she joined the corps the ballet of Dutch National Ballet in 2014. She ended her professional dance career in 2021 and has been taking on character roles with Dutch National Ballet ever since.

NICOLAS RAPAIC

Koning / King

–

Fransman Nicolas Rapaic volgde zijn balletopleiding aan l'École de Danse de l'Opéra de Paris en l'École du Conservatoire de Musique et de Danse. Aansluitend danste hij bij het Jeune Ballet de France en Les Ballets de Monte-Carlo. Van 1992 tot 2008 was hij verbonden aan Het Nationale Ballet, waar hij in 2000 werd bevorderd tot tweede solist. Na zijn danscarrière werkte Nicolas als docent voor onder meer Codarts, Amsterdam Dance Centre en jeugddansgezelschap De Stilte. In 2012 werd hij uitgenodigd om opnieuw een werk voor Het Nationale Ballet te maken voor het programma *New Moves*. Daarnaast vertolkt hij regelmatig karakterrollen bij het gezelschap.

Frenchman Nicolas Rapaic studied at l'École de Danse de l'Opéra de Paris and l'École du Conservatoire de Musique et de Danse. He then danced with the Jeune Ballet de France and Les Ballets de Monte-Carlo. From 1992 to 2008, he was a dancer with Dutch National Ballet, where he was promoted to soloist in 2000. After his dance career, Nicolas worked as a teacher for Codarts, Amsterdam Dance Centre and youth dance company De Stilte, among others. In 2012, he was invited to create another work for Dutch National Ballet for the *New Moves* programme. He also regularly performs character roles with the company.

TYCHO HUPPERETS

Koning / King

–

Tycho Hupperets studeerde aan de Ballett-Akademie der Hochschule für Musik und Theater München, Heinz Bosl Stiftung en de Vakopleiding Dans in Maastricht. Hij was van 2007 tot en met 2011 als danser verbonden aan Het Nationale Ballet en werkte hierna met onder andere

Davi Ramos, Yaunyuan Zhang - *The Sleeping Beauty* (repetitie / rehearsal)

ICK Dans Amsterdam en choreograaf Nacera Belaza. Tycho is onlangs afgestudeerd aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam, waar hij zijn passie voor dans onderzocht vanuit nieuwe, bredere perspectieven.

Tycho Hupperets studied at the Ballett-Akademie der Hochschule für Musik und Theater München, Heinz Bosl Stiftung and the dance academy Maastricht. He was a dancer with Dutch National Ballet from 2007 until 2011, after which he worked with ICK Dans Amsterdam and choreographer Nacera Belaza, among others. Tycho recently graduated from the Gerrit Rietveld Academie, where he explored his passion for dance from new, broader perspectives.

RAIMONDO FORNONI
Catalabutte
–
Zwitser Raimondo Fornoni danste bij het Amerikaanse Harkness Ballet en de balletgezelschappen van het Opernhaus Zürich en de Städtische Bühnen Frankfurt. Van 1979 tot 1988 was hij verbonden aan Het Nationale Ballet, waar hij al in 1981 zijn debuut maakte in een karakterrol. Sinds het beëindigen van zijn danscarrière heeft hij een groot repertoire aan karakterrollen opgebouwd. Bovendien ontwikkelde hij een eigen trainingsmethode, genaamd 'Raynetics', waarin hij trainingen aan gezelschappen geeft. Voorts maakte Raimondo in 1992 een film voor de VPRO: *Portret van een passie*.

Swiss Raimondo Fornoni danced with the American Harkness Ballet and the ballet companies of the Opernhaus Zürich and the Städtische Bühnen Frankfurt. From 1979 to 1988, he was a dancer with Dutch National Ballet, where he already made his debut in a character role in 1981. Since the end of his dance career, he has built up a large repertoire of character roles. He also developed his own training method, called 'Raynetics', in which he provides training to companies. Furthermore, in 1992 Raimondo made a film for the VPRO: *Portrait of a passion*.

JANUSZ MADEJ
Catalabutte
–
Na twee jaar bij The Northern Ballet in Engeland trad Janusz Madej in 1998 toe tot Het Nationale Ballet. Tijdens zijn tienjarige carrière bij het gezelschap maakte hij diverse choreografieën en was hij bovendien als acteur betrokken bij verscheidene filmprojecten. Na het beëindigen van zijn danscarrière in 2008, werd hij door Ivana Chubbuck uitgenodigd voor haar acteermasterclass in Hollywood. Een jaar later werd hij toegelaten tot The Los Angeles Film School, waar hij een opleiding tot filmmaker volgde. Sinds 2010 heeft Janusz zijn eigen filmproductiebedrijf, genaamd Pineal Films Productions.

After two years with The Northern Ballet in England, Janusz Madej joined Dutch National Ballet in 1998. During his ten-year career with the company, he created multiple choreographies and was also involved in several film projects as an actor. After ending his professional dance career in 2008, Ivana Chubbuck invited him to join her acting masterclass in Hollywood, California. He enrolled in The Los Angeles Film School one year later, where he received a degree in filmmaking. In 2010, he started his own production company, called Pineal Films Productions.

HET NATIONALE BALLET / DUTCH NATIONALE BALLET

Met 80 dansers – plus 16 dansers van de Junior Company – is Het Nationale Ballet het grootste dansgezelschap van Nederland.

Het Nationale Ballet werd achtereenvolgens geleid door Sonia Gaskell (1961-1969), Rudi van Dantzig en Robert Kaesen (1969-1971), Rudi van Dantzig (1971-1991) en Wayne Eagling (1991- 2003). Sinds 2003 is Ted Brandsen artistiek directeur.

Het Nationale Ballet heeft een breed repertoire: avondvullend klassiek-romantisch ballet, nieuwe producties van klassiekers en belangwekkend werk uit de twintigste en eenentwintigste eeuw.

With 80 dancers – plus 16 dancers from the Junior Company – Dutch National Ballet is the largest ballet company in the Netherlands.

Since its foundation, Dutch National Ballet has been in the hands of the following directors: Sonia Gaskell (1961- 1969), Rudi van Dantzig and Robert Kaesen (1969-1971), Rudi van Dantzig (1971-1991) and Wayne Eagling (1991-2003). Since 2003, Ted Brandsen has been the company's artistic director.

Dutch National Ballet has a broad and varied repertoire featuring full-length classical ballets, re-interpretations of classics and thought-provoking works from the from the twentieth and twenty-first centuries.

TED BRANDSEN

Artistiek directeur Het Nationale Ballet / Artistic director Dutch National Ballet

Ted Brandsen (Kortenhoef, 1959) was van 1981 tot 1991 als danser verbonden aan Het Nationale Ballet. Hierna richtte hij zich op choreograferen en creëerde hij werk voor diverse internationale dansgezelschappen en festivals. Als artistiek directeur van het West Australian Ballet maakte hij onder meer *Carmen* (2000, Australian Dance Award) en *Pulcinella* (2001).

In 2002 keerde Brandsen terug naar Het Nationale Ballet, in eerste instantie als adjunct artistiek directeur, waarna in 2003 de benoeming tot artistiek directeur volgde. Sindsdien creëerde Brandsen onder meer *Body* (2004), *Stealing Time* (2006), *Raï* (2011), *Replay* (2014), *Classical Symphony* (2020) en de avondvullende producties *Coppelia* (2008) en *Mata Hari* (2016).

Werk van Brandsen staat op het repertoire van veel buitenlandse gezelschappen. Daarnaast is hij een veelgevraagd jurylid voor toonaangevende danscompetities.

In oktober 2019 ontving Brandsen uit handen van burgemeester Halsema de Amsterdamprijs voor de Kunst in de categorie Bewezen Kwaliteit en in juni 2022 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Ted Brandsen (Kortenhoef, 1959) was a dancer at Dutch National Ballet from 1981 to 1991. After that, he stopped dancing to focus more on choreography and created several pieces for various international dance companies and festivals. As artistic director of West Australian Ballet, he created a great many ballets, including *Carmen* (2000, Australian Dance Award) and *Pulcinella* (2001).

In 2002, he returned to Dutch National Ballet – initially as assistant artistic director – before becoming artistic director in 2003. Since then, he has created a plethora of works such as *Body* (2004), *Raï* (2011), *Classical Symphony* (2020) and the full-length productions *Coppelia* (2008) and *Mata Hari* (2016).

Brandsen's works have been added to the repertoire of many international companies and he is a much sought-after judge for various leading dance competitions.

In October 2019, the Mayor of Amsterdam Femke Halsema presented artistic director Ted Brandsen with the Amsterdam Prize for Art, in the category 'Proven Quality', and in June 2022 he was appointed Knight in the Order of the Dutch Lion.

HET BALLETORKEST / DUTCH BALLET ORCHESTRA

Het Balletorkest beweegt de dans. Sinds de oprichting in 1965 is het orkest de trotse muzikale partner van Het Nationale Ballet en Nederlands Dans Theater. In iedere voorstelling is het orkest op zoek naar inspirerende synergie tussen muziek en dans, om zo een betoverende ervaring te bieden voor het publiek. Van traditionele balletten tot moderne dans, van muziekeducatie tot talentontwikkeling. Zo profileert Het Balletorkest – met Matthew Rowe als chef-dirigent – zich als hét orkest voor de dans in Nederland. Naast de voorstellingen met Het Nationale Ballet en Nederlands Dans Theater onderhoudt Het Balletorkest een lange traditie van innovatieve – en prijswinnende – familie-voorstellingen. Zo werd *Creatures*, in samen-werking met ISH, bekroond met de internationale Young Audiences Music Award, en won de voorstelling *Hans & Grietje*, in samenwerking met Orkater, diverse Musical Awards. In deze producties spelen de musici uit het hoofd, zonder dirigent en in kostuums, zodat ze een vanzelfsprekend onderdeel vormen van de voorstelling. In maart 2022 werd deze traditie voortgezet met de voorstelling *Belle en het Beest*.

het ballet orkest

Dutch Ballet Orchestra's mission is 'to inspire movement in dance'. Since its inception in 1965, it has been the proud musical partner of Dutch National Ballet and Nederlands Dans Theater. With each performance, it seeks to create synergy between music and dance, ensuring the audience has a magical experience. Led by chief conductor Matthew Rowe, Dutch Ballet Orchestra is the leading orchestra for dance in the Netherlands. Its repertoire is very diverse, ranging from traditional ballet to modern dance. It is also involved in many activities that promote music education and talent development. But, the orchestra does not just accompany Dutch National Ballet and Nederlands Dans Theater on stage, it also has a long-standing history of performing in innovative and award-winning family programmes. For instance, *Creatures* (in collaboration with ISH) won the international Young Audiences Music Award, while the production *Hansel and Gretel* (in collaboration with Orkater) received various musical awards. In these productions, the musicians play from memory – without a conductor and in costume – so that they are an integral part of the performance. In March 2022, this format was revived with *Beauty and the Beast*.

HET NATIONALE BALLET
22 maart t/m 18 april 2023
HET ZWANENMEER
meer info
NATIONALE OPERA & BALLET
Hoofdsponsor Nationale Opera & Ballet HOUTHOFF
Hoofdsponsor Junior Company ING
Partners Junior Company AMDO M VandenEnde Foundation
het ballet orkest

Hannah de Klein, Sebia Plantefève-Castryck, Arianna Maldini, Luiza Bertho, Wendeline Wijkstra, Antonina Tchirpanlieva
The Sleeping Beauty (repetitie / rehearsal)

TABLEAU DE LA TROUPE

EERSTE SOLISTEN / PRINCIPAL DANCERS

Qian Liu

Maia Makhateli

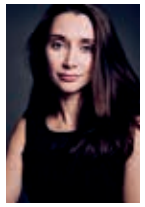
Anna Ol

Riho Sakamoto

Olga Smirnova

Anna Tsygankova

Jessica Xuan

Constantine Allen

Young Gyu Choi

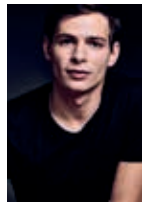
Jakob Feyferlik

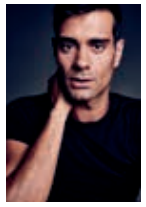
Vito Mazzeo

Artur Shesterikov

James Stout

Semyon Velichko

TWEEDE SOLISTEN / SOLOISTS

Naira Agvanean

Maria Chugai

Floor Eimers

Suzanna Kaic

Salome Leverashvili

Jingjing Mao

Nina Tonoli

Yuanyuan Zhang

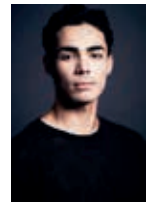
Victor Caixeta

Martin ten Kortenaar

Timothy van Poucke

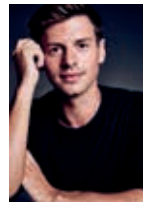
Edo Wijnen

Jared Wright

Sho Yamada

GRAND SUJETS

Erica Horwood

Cloë Réveillon

Milena Sidorova

Elisabeth Tonev

Connie Vowles

Joseph Massarelli

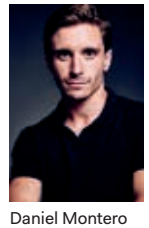
Daniel Montero Real

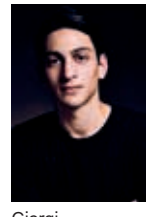
Giorgi Potskhishvili

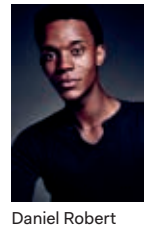
Daniel Robert Silva

Sem Sjouke

Jan Spunda

CORYPHÉES

Luiza Bertho

Nancy Burer

Khayla Fitzpatrick

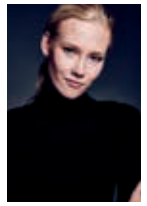
Kira Hilli

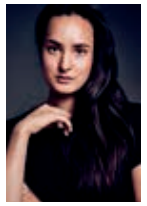
Hannah de Klein

Wendeline Wijkstra

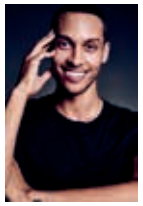
Nathan Brhane

Rémy Catalan

Davi Ramos

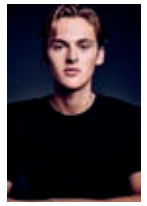
Conor Walmsley

CORPS DE BALLET

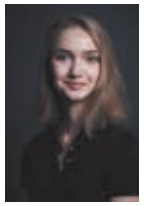
Liza Gorbachova

Beatriz Kuperus

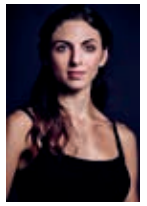
Arianna Maldini

Emma Mardegan

Inés Marroquín

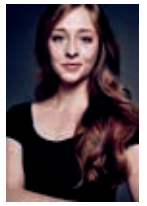
Alexandria Marx

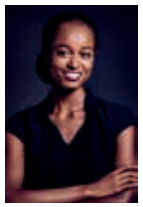
Sebia Plantefève-Castryck

Sandra Quintyn

Laura Rosillo

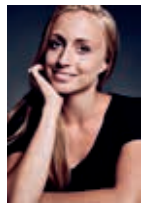
Yvonne Slingerland

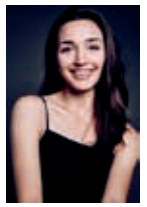
Clara Superfine

Antonina Tchirpanlieva

Claire Tjoe-Fat

Lore Zonderman

Sander Baaij

Dingkai Bai

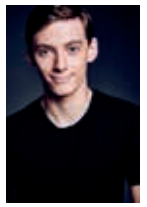
Bela Erlandson

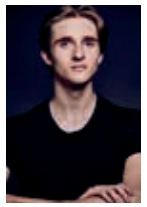
Leo Hepler

Pascal Johnson

Manu Kumar

Giovanni Princic

Fabio Rinieri

Dustin True

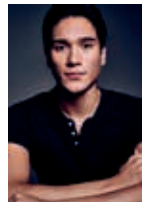
Rafael Valdez

ÉLÈVES

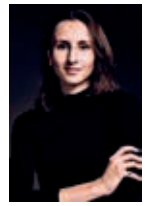
Katherine Bamford

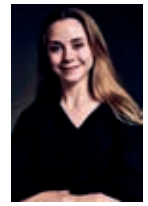
Mila Nicolussi Caviglia

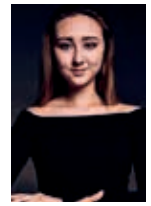
Lauren Hunter

Catharina Pires

Isaac Mueller

Guillermo Torrijos

Koyo Yamamoto

DE NATIONALE OPERA

16 januari t/m
5 februari 2023

GIULIO CESARE

Caesar en Cleopatra
passie en strijd

meer info

NATIONALE OPERA & BALLET

Hoofdsponsor
Nationale Opera & Ballet
HOUTHOFF

LE CONCERT D'ASTRÉE
Emmanuelle Haïm

JUNIOR COMPANY

TWEEDEJAARS / SECOND YEAR

Liliy Carbone

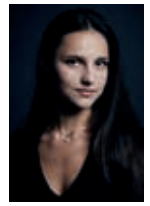
Victoria Glazunova

Nicola Jones

Polina Loshchylina

Kate Myklukha

Louisella Vogt

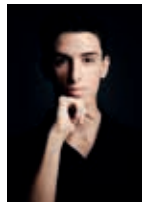
Luca Abdel-Nour

Gabriel Rajah

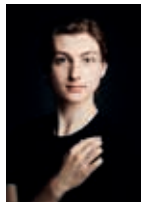
Sven de Wilde

EERSTEJAARS / FIRST YEAR

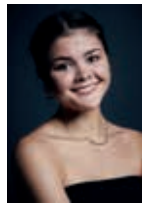
Poppi Eccleston

Skya Powney

Carolina Ribaldone

Bo-Ann Zehl

Robin Park

Soshi Suzuki

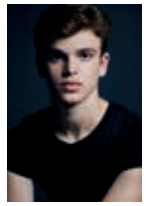
Francesco Venturi

DIRECTIE EN ARTISTIEKE STAF

Artistiek directeur
Ted Brandsen

Algemeen directeur
Stijn Schoonderwoerd

Vaste choreograaf
Hans van Manen

Associate artist
David Dawson

Adjunct-artistiek directeur
Rachel Beaujean

Muzikaal leider
Matthew Rowe

Artistiek coördinator Junior Company
Ernst Meisner

Young Creative Associate
Wubkje Kuindersma

Young Creative Associate
Milena Sidorova

Young Creative Associate
Sedrig Verwoert

Balletmeester
Charlotte Chapellier

Balletmeester
Guillaume Graffin

Balletmeester
Alan Land

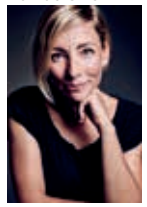

Choreologist en repetitor
Sandrine Leroy

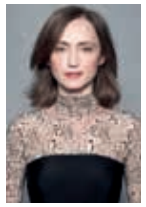

Balletmeester
Larissa Lezhnina

Balletmeester
Judy Maelor Thomas

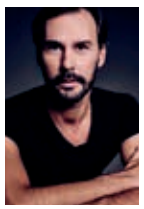

Balletmeester
Jozef Varga

Balletmeester Junior Company
Caroline Sayo Iura

Senior balletdocent
Rinat Gizatulin

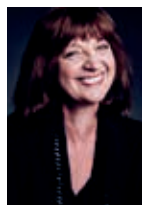

Eerste pianist
Olga Khoziainova

Pianist
Elena Kim

Pianist
Ryoko Kondo

Pianist
Paul Lewis

Pianist
Mikhail Murach

Pianist
Viktoriya Ryapolova

Gastdocenten
Aymeric Mosselmans, David Makhateli, Christiana Stefanou, Olga Evreinoff, Julio Bocca, Jean-Guillaume Bart, Ugo Ranieri, Raffaella Renzi, Felipe Diaz, Michele Jimenez, Grigori Tchitcherine, Dario Elia

NATIONALE OPERA & BALLET

Zakelijk manager
Heleen ten Heggeler, a.i.
Hoofd planning en productie
Lydia Buisman
Production administrators
Sterre Haverkamp
Donald van der Zwan
Associate on research & development
Peggy Olislaegers
Directiesecretariaat
Mumtaz Pang Atjok
Coördinator artistieke logistiek
Wiard Havenaar
Coördinator externe contacten
Louise Vine
Assistenten artistieke staf
Sara de Swaan
Marion Timmers
Coördinatie tableauzaken en assistent Junior Company
Samira Ouazine
Hoofd kostuums Het Nationale Ballet
Oliver Haller
Medische begeleiding
Rutger Klauwers, hoofd medisch team
Marleen Grol, coördinator
Fysiotherapeuten
Maarten Groothuis
Laura Hillenius

Raad van Toezicht
Louise Fresco, voorzitter
Else Bos
Rochdi Darrazi
Bernard Foccroulle
Sadik Harchaoui
Robert Swaak
Tjark Tjin-A-Tsoi
Paul Waarts

Directie
Algemeen directeur
Stijn Schoonderwoerd
Directeur Het Nationale Ballet
Ted Brandsen
Directeur De Nationale Opera
Sophie de Lint
Adjunct-directeuren
Bob Brandsen
Miek de Ruijter

NATIONALE OPERA & BALLET HELPT GEVLUCHTE ARTIESTEN

WE HEBBEN UW STEUN NODIG!

Nationale Opera & Ballet biedt dansers en zangers die getroffen zijn door de oorlog in Oekraïne zogenaamd ‘artistiek asiel’. We openen onze deuren om gevluchte artiesten op te vangen die in hun eigen land niet meer hun kunstvorm kunnen beoefenen. Per 1 april 2022 zijn voor zes dansers en zes zangers extra plaatsen gecreëerd bovenop de bestaande formatie van onze gezelschappen. Deze artiesten krijgen een veilig onderkomen in ons huis om te trainen, zich te blijven ontwikkelen en zich op de toekomst te richten.
De kosten om deze artiesten op te vangen komen boven-op onze lopende begroting. Daarom zijn wij met urgentie op zoek zijn naar extra financiële steun om deze gevluchte artiesten een volwaardige plek te kunnen bieden in onze gezelschappen. We hopen van harte dat u aan dit initiatief wilt bijdragen. Zo kunnen deze artiesten hun droom blijven waarmaken.

Maksym Nazarenko

Victoria Glazunova

Kate Myklukha

Polina Loshchylina

STICHTING NATIONALE OPERA & BALLET FONDS
IBAN NL20 ABNA 0540179523 o.v.v. NO&B helpt vluchtelingen
Kijk op www.operaballet.nl/helptvluchtelingen of neem contact via steun@operaballet.nl

Scan de QR-code en doneer direct!

HET NATIONALE BALLET

Meer informatie
–
operaballet.nl/steunballet
E balletvrienden@operaballet.nl
T 020 551 8218

ONTDEK DE WERELD ACHTER DE SCHERMEN

–

Word Vriend en beleef ballet van dichterbij dan ooit!

NATIONALE OPERA & BALLET

STEUN OPERA & BALLET

HET NATIONALE BALLET DANKT

SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Gemeente Amsterdam

HOOFDSPONSOR NATIONALE OPERA & BALLET

HOUTHOFF

PARTICULIEREN

NATIONALE OPERA & BALLET FONDS
Vrienden en Geefkringleden van Het Nationale Ballet, Patrons en Young Patrons van Nationale Opera & Ballet

HOOFDSPONSOR JUNIOR COMPANY

ING

PARTNERS JUNIOR COMPANY

AMDOM

VandenEnde FOUNDATION

NO&B BUSINESS LOUNGE LEDEN

Houthoff, ING, Loyens & Loeff, De Nederlandsche Bank, SPIE Nederland B.V., Snippe Projecten B.V., Endymion Amsterdam, Commenda Family Office, Rodriguez B.V., McKinsey & Company, Höcker advocaten, 1nergiek, Netvlies, Odgers Berndtson, QA Consulting

PARTNERS

American Express, Matrix Fitness, BOOZTR

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-077-443127
gedrukt

Uitgever
Nationale Opera & Ballet, Amsterdam
Ted Brandsen (directeur Het Nationale Ballet)
Stijn Schoonderwoerd (algemeen directeur)
Samenstelling, redactie en teksten
Astrid van Leeuwen, Rosalie Overing, Eline Hadermann
Vertaling
Susan Pond
Productie
Saskia van Dongen
Basisontwerp
Lesley Moore
Opmaak
Bibi de Bruijn
Fotografie
Marta Syrko (cover), Laura Cnossen - Milagro Elstak - Sebastien Galtier (portret-foto's), Jorge Fatauros - Hans Gerritsen - Marc Haegeman - Angela Sterling (productie-foto's), Altin Kaftira (repetitiefoto's)
Druk en afwerking
Tuijtel, Hardinxveld Giessendam

© Copyright 2022
Nationale Opera & Ballet
Waterlooplein 22, 1011 PG Amsterdam

Rechthebbenden die menen aan deze uitgave aanspraken te kunnen ontlenen, wordt verzocht contact op te nemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

operaballet.nl